

ŽIVA ZAJEDNICA

D 2384 E · LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA · **LEBENDIGE GEMEINDE**
MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
BROJ 3 (158) · OŽUJAK/MÄRZ 1995

kroatisches Folklore-Festival in Karlsruhe 1995. Der Schlußreigen aus der kroatischen Oper „Ero der Schelm“ dargestellt von der Folkloregruppe aus Reutlingen.
Foto: M. Janković

Sve o folklorijadi

Ne srljajte kao guske u maglu!

SDR za Brezovicu · Više se ne vraćamo

Bugojanski jedinac · Križni put

Göttingen · Linz · Lüdenscheid · Düsseldorf · Duisburg · Bergheim · Lyon
Chambéry · Hattersheim · Stuttgart · Frankfurt · München · Krefeld · Berlin

UVODNIK

Novo lice Žive zajednice

Dragi čitatelji!

Kao što vidite na naslovnici od ovog broja imamo novo lice. Radi se o novom grafičkom izgledu lista. Novi logo kao i cjelokupni osnovni grafički izgled uradio je hrvatski umjetnik Ljubo Perčinlić (rođen u Zenici 1939., trenutačno živi i radi u Zagrebu; o njemu i njegovu djelu ćemo više napisati u sljedećem broju). On nam je i obrazložio svoje idejno rješenje. Za osnovnu podlogu uzео je modru (gore) i sivu (dolje) boju. Te dvije boje simboliziraju boje hrvatskoga mora i hrvatskoga kopna. Modra je boja, boja Jadranskoga mora, a mi dodajemo i boja neba. Siva je boja, boja krša, koji zauzima veliki dio područja koji nastanjuju Hrvati u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini. To su, naglašavamo, osnovne boje, boje podloge, na kojoj se nalazi nakrivljeni kvadrat. U tom nakrivljenom kvadratu nalazi se mjesto za glavnu aktualnu fotografiju ili crtež, koji iskazuju sve druge boje našega podneblja, našega življenja, kako u domovini, tako i u iseljeništvu. Tu će biti boje naših lica i naših krajeva. U tom kvadratu zrcalit će se živa zajednica hrvatskih katoličkih vjernika u iseljeništvu, kao i drugih naših ljudi i prijatelja, kojima je na srcu hrvatski narod, te kršćanske i općeljudske vrednote.

Raspoznajni pečat svemu tomu daje kreacija hrvatskoga grba u lijevom gornjem kutu, ispod naslova lista. Grb je poput pečata, ali nije potpun, jer se usto prelijeva u pretežite boje hrvatskoga mora i zemlje. I ovaj veliki kvadrat, izvorno posve bijel, uzet je zapravo iz grba. To je jedna kockica iz grba, koja će u svakom broju lista istaknuti neki od vidova našega življenja. U toj kockici bit će prostora i za sve druge boje područja koja nastanjuju Hrvati: za boje slavanske i posavske ravnice, za boje bosanskih planina i zagorskih brega, za boje naših gradova i sela. Time će se, na našoj naslovnici, kao i u sadržaju, predstavljati živa zajednica hrvatskih katolika i ostalih ljudi dobre volje u iseljeništvu, te njihova povezanost s rodnim zavičajem.

U ovom broju ne ističemo nijedan poseban naslov, jednostavno zato što su svi članci izvrsni i zanimljivi.

Uredništvo

ŽIVA ZAJEDNICA

Herausgeber/
Izdavač:

Kroatisches Oberseelsorgeamt
in Deutschland

60435 Frankfurt am Main - An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 54 10 46 - Fax (0 69) 5 48 21 32
e-mail: romanus@janus.c2c.de

Verantwortlich/
Odgovara:

Bernard Dukić

Chefredakteur/
Glavni urednik:

Anto Batinić

Redaktion/
Uredništvo:

Maja Runje, Stanka Vidačković,
Božica Červinka, Jura Planinc,
Ivek Mišec, Ivan Bošnjak,
Jozo Sladoja, Božo Marić

Mitarbeiter/
Suradnici:

Željka Čolić, Vesna Školnik, Ivo
Balukčić, Alen Legović, Ivo Marković,
Ivo Matijević, Marko Obert, Vlatko Marić

Layout:

Ljubica Markovica

Jahres-
bezugspreis:

DM 30,- incl. Porto
(s poštarinom)

Bankverbindung:

Konto Nr. 129072
bei der Sparkasse Frankfurt (BLZ 500 50102)

Lithos +

Fotosatz Service Bauriedl

Seitenmontage:

64546 Mörfelden-Walldorf

Druck:

Scholl+Klug Druckerei GmbH
64546 Mörfelden-Walldorf

MOTRIŠTE

„Izrabljivanje Hrvata po Hrvatu“

ab. Ratno stanje u domovini donijelo je za posljedicu mnoštvo zloupotreba na razini ljudskih prava, odnosa prema ljudima, na gospodarstvenoj razini, pogotovo kad je u pitanju privatizacija nekadašnjeg tzv. „društvenog“ vlasništva. To je omiljena, ali i bolna tema brojnih imućnijih iseljenika, kojima je birokratskim manipulacijama u domovini uskraćeno da ulože svoj čisti iseljenički kapital.

To je međutim tema za sebe. Sada je spominjemo u kontekstu sve prisutnijih zloupotreba u iseljeništvu. Nećemo ništa novo reći kad kažemo da je toga bilo i ranije i da bez toga ne može. Ipak su neki oblici zloupotreba i zlorabljenja ljudi kulminirali i u hrvatskom iseljeništvu s dolaskom mnoštva izbjeglica i prognanika iz domovine. U socijalističko-komunističkom žargonu postojala je fraza „eksploatacija čovjeka po čovjeku“, koja je još „uvjerljivije“ zvučala kad bi se izgovarala na ekavici i s poznatim istočnim naglaskom. Tom frazom, koja je slovila kao jedna od uporišnih točaka u obrani radničke klase, željelo se upozoriti na pretjerano iskorištavanje radnika i siromašnijih ljudi od strane poslodavaca i bogataša. Time se zapravo napadao navodni nehumani kapitalistički sustav rada i proizvodnje. Ali „trulom kapitalizmu“ uopće nije išlo loše, nego naprotiv,

pa je za mnoge postao obećanom zemljom za brzu i dobru zaradu. Jasno je da se pritom moralo dobro zapeti i podmetnuti leđa. Tako je i sada, ali ima tzv. hrvatskih poslodavaca, kako „firmaša“ tako i gostioničara, koji zloupotrebljavaju i iskorištavaju izbjegličku i prognaničku bijedu. Neki naši ljudi, većinom oni koji su na famoznom „Duldungu“ rade takoreći i dan i noć, i to u vrlo teškim uvjetima, a da im se za to ne daje zaslužena plaća. Od mnogih ljudi se može čuti kako ih naši poslodavci ne isplaćaju redovito, neki čekaju mjesecima, pa čak dolazi do suđenja ili ucjenjivanja policijskim progonom. Očito je da određeni mešetari iskorištavaju i zloupotrebljavaju tuđu bijedu i muku. Neki se od njih predstavljaju velikim domoljubima. Ne može biti nikakav domoljub onaj koji svome radniku ne da potrebno slobodno vrijeme, koji mu na vrijeme ne da zasluženu plaću, koji se prema njemu ne odnosi ljudski (štoviše kršćanski). Ti ljudi nemaju pravo pokrenuti štrajk, kao što to upravo čine njemački metalski radnici, ali im je potrebna naša ljudska i kršćanska solidarnost. Na ispitu je savjest onih koji bi mogli i trebali pomoći čovjeku i sunarodnjaku u nevolji. Žalosno je i grijech je ako tu priliku iskoriste za „izrabljivanje čovjeku po čovjeku“, odnosno „Hrvata po Hrvatu“.

GOVORI

STJEPAN RADIĆ Ne srljajte kao guske u maglu!

Gospodo!

Još nije prekasno! *Ne srljajte kao guske u maglu!* Ne zaključujte jedinstvene vlade s Kraljevinom Srbijom već zato, jer, eto u ime Kraljevine Srbije nema tu nikoga, ništa, osim taj jedan brzoglav, a i taj predstavlja sasvim nešto drugo nego vi. Nemojte tako postupati da se bude moralo danas-sutra kazati, da ste i vi Slovenci i vi Srbi Vojvođani i Bosanci, i vi naši Hrvati Dalmatinci, a nadasve vi naši domaći hrvatski Srbi, da ste se svi skupili danas ovamo samo zato da izvršite jedno urotničko djelo protiv naroda, napose protiv Hrvatske i Hrvata. Dajte uvidite barem to da je ova stvar tako važna i tako sudbonosna da treba sazvati čitavo Narodno vijeće, a naravski i Hrvatski sabor. Jer po ovom sadašnjem vašem prijedlogu vi zaključujete da u ime Središnjega odbora ide odmah u Beograd 28 članova, a budući da cijeli Središnji odbor ni nema više članova, to je očito da će svatko kazati odbor je sam sebe poslao, sam sebe ovlastio da proglasi jedinstvenu vladu s Kraljevinom Srbijom, a odbor, očito nema te ovlasti i toga prava.

Gospodo!

Sav svijet poznaje i priznaje pravo naroda na samoodređenja. Mi samo tomu pravu imademo zahvaliti svoje oslobođenje. To pravo samoodređenja pripada u međunar-

odnom smislu svim trim našim narodima – Slovencima, Hrvatima i Srbima – kod određivanja naših državnih granica *prema tuđim narodima*, ali to pravo pripada svim trim našim narodima, a napose nama Hrvatima u Hrvatskoj i s obzirom na osnivanje i na uređenje naše zajedničke države. Mi smo tri brata, Hrvat, Slovenac, Srbin, a nismo jedan. Svakoga brata treba pitati. Srba iz Srbije tu nema nikako, a mi Hrvati iz Hrvatske, kao smo mi tu zastupani, to znate. Nitko vas i ništa ne goni, ako to nije vaša nečista savjest koja vas sili da što brže svršite djelo za koje znate da ga hrvatski narod neće odobriti, a koji želite što prije protiv njegove volje provesti i tobože učvrstiti.

Najstrašnija je stvar, najveći je grijeh i najveća politička pogreška svoj rođeni narod stavljati pred gotove činjenice, to jest voditi politiku po gospodskoj svojoj voljici, bez naroda i protiv naroda. Ako to ne vjerujete, dao Bog svima poživjeti toliko – to neće biti dugo – da vidite kako će hrvatski narod u svojoj republikanskoj i čovječanskoj svijesti vas *otpuhnuti* baš u času kad ćete misliti da se narod smirio, a vi da ste ga dobro zajahali.

Živjela republika!

Živjela Hrvatska!

(Iz govora na sudbonosnoj
sjednici Narodnog vijeća 24. 11. 1918.)

HEADLINES • SCHLAGZEILEN • VIJESTI

- Stanje u Bihaću postaje sve teže i teže. Ljudi doslovce umiru od gladi. Još uvijek se nešto može kupiti na crnom tržištu, ali su cijene (u njemačkim markama) astronomske. Bihaćki župnik fra Ivo Orlovac javio je ovih dana da više nema ni novca ni hrane kako bi pomagao tisućama prognanih i izbjeglih, a ljudi neprestano traže pomoć. Usto ne prestaju srpski napadi na civile u gradu.
- U Padovi (Italija) je 15. 2. svečano započelo obilježavanje godine sv. Ante Padovanskoga. Čudotvorne moći toga sveca bile su od 25. 2. do 27. 2. izložene vjernicima na štovanje i u Zagrebu.
- U Zagrebu je predstavljena nova knjiga dr. Stjepana Kožula pod nazivom „Terra Combusta“ („Spaljena zemlja“), koja govori o stradanju zagrebačke nadbiskupije u ovom ratu.
- Salzburški nadbiskup dr. Georg Eder i biskup Linza Maximilian Aichern (Austrija) posjetili su početkom veljače Hrvatsku, te Mostar u Hercegovini, gdje su se osobno uvjerali u velike potrebe za humanitarnom pomoći. Sredinom veljače austrijski biskupi posjetili su i Sarajevo.
- Izaslanstvo američkih rabina bilo je u posjetu Zagrebu početkom veljače, gdje se susrelo s predstavnicima više vjerskih zajednica.
- Papa Ivan Pavao II. pozvao je već više puta vlasti u Peruu i Ecuadoru da zaustave besmisleni granični sukob.
- Predsjednik Papinskog vijeća za međuvjerski dijalog kardinal Francis Arinze uputio je muslimanima čestitku u povodu Ramazana i ramazanskog Bajrama.
- U Beču je 13. 2. kardinal Franz König slavio misu zadušnicu za kardinala Stepinca.
- Sveto pismo ili njegovi dijelovi prevedeno je dosad na 2.092 jezika, što je jedna trećina od postojećih 6.000 jezika u svijetu. Cjelovita Biblija prevedena je na 341 jezik.
- Srpska pravoslavna crkva tužila je francuski list „Liberation“ zbog navodnog vrijeđanja patrijarha Pavla i SPC, kojoj je prigovoreno da se složila s ratnom politikom srpskih vođa, te da se od njih nije distancirala. Dok tužbom žele dokazati da to nije istina, istodobno SPC ovih dana traži da od srpskog naroda, politike i crkve da se podrži zločinačka politika Radovana Karadžića.
- U Grazu je nedavno pokrenuta „Akcija sjeme“ u sklopu austrijskog Caritasa, Crvenoga križa državne radio-televizije i akcije „Susjed u nevolji“. U Bosansku posavinu te u Bihać planira se poslati sjemenski kukuruz, krumpir, povrće...
- Papina knjiga „Prijeći prag nade“ prevedena je i na kineski jezik, a u Taiwanu, Macaou, Hong Kongu i Singapuru je već postala bestseller.
- U Banjoj Luci i okolici i dalje traje lov na Hrvate, koje se tjera na prisilni rad i na prisilnu mobilizaciju u srpske vojne postrojbe.
- Kardinal Franjo Kuharić susreo se 21. 2. u Zagrebu sa srpskopравoslavnim mitropolitom zagrebačko-ljubljanskim Jovanom.
- Hrvatska trenutno zbrinjava 383. 670 prognanika, povratnika i izbjeglica; od toga je 191. 446 prognanika iz UNPA zona; 4057 povratnika/izbjeglica; te 184.209 izbjeglica iz BiH.
- Srpske vlasti u Banjoj Luci nisu dopustile dolazak biskupa Biskupske konferencije BiH na zasjedanje u taj grad, jer bi to predstavljalo „negiranje suvereniteta“ Republike Srpske. Istodobno je Sinod SPC zatražio od S. Miloševića da skine embargo s bosanskih Srba, a episkop Jefrem pozdravio je Radovana Karadžića u pravoslavnoj katedrali u Banjoj Luci kao predsjednika države.
- Škole u Njemačkoj pohađalo je 1993/94. 1097 600 stranih učenika, što je 9% od broja svih učenika. 42% stranih učenika čine oni koji dolaze iz Turske, a slijede oni iz Grčke, Italije, Portugala, Španjolske, s područja bivše Jugoslavije. Najveći udio stranih učenika je u Hamburgu (18,4%) a zatim u Hessenu (14,9%). Sve veći broj djece stranaca postiže višu stručnu spremu.

LIČNOST MJESECA

Kardinal Alojzije Stepinac
1960–1995

10. 2. 1995.: 35. obljetnica smrti kardinala Alojzije Stepinca / 35. Todestag des Kardinals Alojzije Stepinac.

U tebe se, Gospodine, uzdam

Gregorije Agagianian,
armenski kardinal:

Ne znam da li bih izrazio sućut ili bih čestitao hrvatskom narodu povodom smrti Stepinca, jer: Na zemlji je izgubio izvanrednog vođu i borca, ali na nebu stekao moćnog zagovornika i svijetao primjer koji nas sve mora voditi.

Kardinal Julius Döpfner, München:

Stepinčev će grob postati hodočasničkim ciljem svih Hrvata, i to zbog kršćanskih kreposti koje su temelj njegove veličine.

Papa Pavao VI. biskupima 1965.

...Pred očima nam je lik vašeg velikog predšasnika. Svojim je heroizmom postao velik i premjerom cijeloj Crkvi.

Ivan Meštrović, hrvatski kipar

Stepinac je živio kao svetac i umro kao mučenik.

Isidor Markus Emanuel,
biskup Speyera:

S kardinalom Stepincem otišao je u vječnost jedan od najboljih našega stoljeća.

SLIKOPIS S OSME FOLKLORIJADE

Folklorna skupina Köln – Metković

Opće veselje na kraju festivala. U prvom planu plesači iz Ulma

Mons. Josip Bozanić, biskup krčki

Mirotvorci su oni koji pripadaju Bogu, a mirotvorstvo pripada religiji kao takvoj. Mir je naše zdravlje, naš život i naša budućnost. Mir, jedino mir, jest budućnost

naše domovine. Mladi, ovo je vaš dan, jer ste nas vi ovdje okupili. Budite oni koji će nas uvesti u bolju i sretniju budućnost. Budite nosioci mladosti i života.

Plesni par iz svake skupine nagrađen je pozlaćenom medaljom. Nakon podjele medalja svi su zajedno zapjevali. U prvom planu par iz Düsseldorfa.

Norbert Vöhring, Bürgermeister

Die Stadt Karlsruhe begrüßt Euch offenen Herzens. Sie ist eine weltoffene Stadt, mit 30 000 Ausländern aus 45 Nationen. Wir kommen gut miteinander aus. Lassen Sie nicht nach in Ihren Bemühungen, damit die Menschen glücklich und friedlich zusammen leben können. Ihrer Heimat wünsche ich Frieden und daß wir zusammen aufbauen, was unvernünftige Menschen zerstört haben. Auf Wiedersehen in Karlsruhe!

Voditeljica Jasminka Farac dodjeljuje medalju gradonačelniku Norbertu Vöhringu

Prof. dr. Ivan Ilić, veleposlanik RH u Bonnu

Pozdravljam sve mlade u svoje ime, a prenosim i pozdrave od predsjednika dr. Franje Tuđmana. I ovaj festival je pokazatelj kreativnosti hrvatske dijaspe. Mladi su posebice pozvani da se pripravljaaju na povratak u domovinu, da žive duhovnu vertikalu, da žive kreativno. Zahvaljujem i odajem priznanje misijama i organizatoru koji su kroz tridesetak godina bili i ostali čuvari i njegovatelji hrvatske vertikale u inozemstvu.

Pomoć u pravi čas

Mons. Vladimir Stanković, ravnatelj hrvatske inozemne pastve

Gdje god su se nastanili Hrvati, diljem svijeta, njeguje se hrvatska nacionalna i kulturna baština. U tomu je velika uloga Katoličke crkve u Hrvata, kako ranije, tako i danas.

PISMA • BRIEFE

Caritas nadbiskupije Sarajevo

Novi direktor je don Anto Perić, a njegov pomoćnik i ravnatelj ureda u Splitu je don Robert Ružić. Na sastanku s predsjednikom Caritasa nadbiskupije vrhbosanske, nadbiskup vrhbosanski Vinko kardinal Puljić, u Sarajevu 29.12.94., dogovoreno je osnivanje prihvatnih centara po dekanatima ili krajevima radi učinkovitije dostave pomoći.

Na prvom zasjedanju Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine usvojen je statut Caritasa Biskupske konferencije BiH. Radi lakšeg komuniciranja s inozemnim donatorima odlučeno je da se iz našeg imena izostavi ime nadbiskupije i da od sada koristimo naziv: CARITAS NADBISKUPIJE SARAJEVO.

Ne govorimo vam o potrebama stradalnika rata jer smo uvjereni u vašu solidarnost s našom braćom u Bosni i da će oni i dalje osjećati vašu ljubav i plemenitost.

Srdačno vas pozdravljaju

don Anto Perić, direktor, **don Robert Ružić**, pomoćnik direktora

Devizni račun Caritasa nadbiskupije Sarajevo:

Privredna banka Zagreb, 70300280-9982800-344349.

Sudski tumači i prevodioci za „kroatisch-serbisch“

Nakon nedavno položenog ispita za sudskog tumača i prevodioca pri Ministarstvu za kulturu, unatoč protestu, izdana mi je svjedodžba za jezik „hrvatski-srpski“ („kroatisch-serbisch“). Zanima me je li to praksa diljem Njemačke.

Molim sve, koji su u proteklih nekoliko godina prošli taj ispit, da se jave „Živoj zajednici“ pod rubrikom „Pisma“. Ako netko ima svjedodžbu koja glasi tumač/prevodilac za „hrvatski“, molim da obrazloži na koji je način to postignuto.

Unaprijed zahvaljujem na trudu.

V. Š.

Ihr Krieg

Sehr geehrte Damen und Herren!

Leider muß ich Sie dringend bitten, jeden Versuch zu vermeiden, Deutschland in Ihren Krieg mithineinzu-ziehen.

Mit freundlichen Grüßen,

Volker Scholl, Frankfurt

Bemerkung der Redaktion:

Diese Mitteilung auf der Postkarte wurde vor einiger Zeit an das Kroatische Oberseelsorgeamt geschickt.

Hvala na oglasu

Iako s malim zakašnjenjem, hvala lijepa na oglasu što ste ga objavili u „Živoj zajednici“ broj 11 u studenom prošle godine pod naslovom Hrvatske salvete. Dobit od prodanih salveta je nešto oko 150 DM. Taj novac sam dao kako sam i obećao onima kojima je pomoć najpotrebnija, a to su djeca u nevolji.

Sudjelovao sam u dražbi „Sedme noći“ 11.12.1994. koja još uvijek traje pod motom „Pomoć djeci u Hrvatskoj“ kupivši Majinu gitaru od 14.000 kuna i mislim da sam na taj način pomogao onima kojima je pomoć sada potrebna i da će ta pomoć stvarno stići do njih.

Još jednom hvala lijepa i srdačan pozdrav od moje cijele obitelji svima u uredništvu „Žive zajednice“.

Uz naš hrvatski pozdrav: Bog i Hrvati!

Ivan Dragičević, Salach

Moja dobročiniteljka Branka Englert

Poštovani i dragi članovi uredništva, pišem vam nakon mjesec dana, kako sam dobila od vas kartu s obavijesti o časopisu – meni dar od prijateljice i kolegice Branke Englert. Hvala vam na lijepim riječima i željama za ovu godinu. Bit će mi potrebni, jer kod nas još uvijek nije mirno. Mi ovdje imamo povremene detonacije i nemire, no ja sam sretna da sam se ipak vratila u svoj

Teško oštećena crkva Marijina uznesenja u Pakracu

dom, kojeg sam sredila i opet sam u svome. Znam kako je mnogima, koji se do danas nisu mogli vratiti svojim kućama. I ja svakodnevno gledam na našu Kalvariju (šumu i brijeg iznad Pakraca). Ondje imamo voćnjak i lijepu drvenu kuću, a sada nema ništa (i stabla su posječena). Gore su neki drugi ljudi, kojima gore nije mjesto, jer to nikada nije bilo njihovo. Dok oni gore žive, znaju da je to naše vlasništvo. Oni jesu gore, ali nisu sigurno sretni ni smireni na tuđoj muci. Ja na njih nisam ljuta, ja ih žalim, jer oni su nesretnici, puni mržnje i gnjeva, a gnjev uništava i tijelo, a o duši da i ne govorim. Znam samo jedno, a to je da ih ne želim u svojoj blizini, neka budu sretni ili kako već hoće, samo neka su dalje od mene. U ratu sam ostala bez svega, ali ostao mi je moj jedini sin, kome je danas imendan-Valentinovo. Branio je domovinu od prvih dana i dragi Bog mi ga je sačuvao živa i zdrava. Dok je nas, bit će i svega. A sada o mojoj dobročiniteljki gospođi Branki Englert: u najgorim danima rata, zla, progonstva, ona se sjetila mene, iako živi u Njemačkoj već 33 godine. Sve mi je Branka nadoknadila u materijalnom smislu, ali od svega najviše me je ohrabrila i dala

snage za ponovni nastavak života. Ona stalno skrbi za naše ljude u domovini, iako ima i svoju obitelj, a sve u kriznim područjima (Zadar, Mašići). Ona pomaže svima. Njoj nije ispod časti da skuplja od svih, koji su spremni dati za ljude potrebitu pomoć. Sprema pakete za djecu, za starce, sve čini da olakša ljudima patnju. Eto, to je moja prijateljica Branka, njoj zahvaljujem, što ću od sada primati ovaj vaš lijepi list. Vama puno hvala za ona dva ogledna časopisa, a posebno za onaj iz 9. mjeseca „Papa u Hrvatskoj“. Bila sam i ja tada u Zagrebu: bilo je veličanstveno, mnoštvo ljudi, a vjerujte, nitko se nije ni jedanput gurnuo s drugim; zar se to može i zamisliti? Gužve uopće nije bilo. Moj sin je otišao kod Sv. Oca Pape pješice iz Jastrebarskog do hipodroma u Zagreb. Hodao je 7 sati i putem se molio za dušu moje dobre mame Lucije, koja nas je sve odgojila, sve misleći: „Bakice moja, u mojim nogama i mome biću ti sada uživaš da se sretneš s tim divnim čovjekom, Kristovim izaslanikom na zemlji.“

Oprostite što sam se rasprispovijedala. Još jedanput, primite pozdrave svi skupa, od glavnog urednika, do onih koji vam drže uredne prostorije u kojima obavljate svoj posao. Sve vas pozdravljam i želim puno sreće i dobro zdravlje. **Darinka Štetić, Pakrac**

BLAGO MILOSRDNIMA • HILFE IN NOT

STUTTGART SDR-ovi milijuni za Brezovicu

Na poziv veleposlanstva Republike Hrvatske iz Bonna sastalo se pedesetak njemačkih i hrvatskih novinara u radio-stanici Južnonjemačkog radija SDR u Stuttgartu. U ime Republike Hrvatske prof. dr. Ivan Ilić predao je gospodinu Pohlju, direktoru programa Južnonjemačkog radija (SDR) službenu povelju za humanitarnu akciju koju je pokrenuo SDR za dječji centar u Brezovici. Preko 6,7 milijuna maraka darovali su slušatelji SDR-a do danas da bi pomogli najnedužnijim žrtvama rata. Za spomenutu akciju je SDR-u New Yorku dodijeljen srebrni Radio-Oskar. Novost za njemačke novinare je ministarstvo za povratnike kojeg je Republika

Hrvatska uvela kao prva zemlja na svijetu. Cilj ministarstva je pomoć – u integriranju Hrvata, koji su nekada kao „gastarbaj-

teri“ odlazili u druge europske i prekomorske zemlje. Pored „gastarbajtera“ u Hrvatsku se vraćaju prije svega prognanci i izbjeglice koje Hrvatska treba za izgradnju i obnovu zemlje.

Alen Legović

Veleposlanik Ilić uručuje zahvalnicu voditeljima SDR-a: g. Pohlju i g. Holtmannu.
Foto: Edo Pirš

SDR POMAŽE DJECI

U početku bijaše želja – želja da se pomogne. Mathias Holtmann, šef glazbenog programa SDR 3, imao je ideju da se u jednu stuttgartsku bolnicu dovedu djeca iz ratnih područja na liječenje. Programi SDR 1 i SDR 3 odmah su poslali urednike na izviđanje. Prvi rezultat istraživanja bio je negativan. Želju da se pomogne nije se moglo ostvariti, barem ne onako, kako su to zamišljali kod SDR radija.

Međutim, želja je ostala. SDR je poslao urednika Michaela Österreicha na putovanje. Njegovi prvi izvještaji su isprva bili negativni, dok nije na kraju svojeg puta došao u Brezovicu, malo mjesto južno od Zagreba. Ondje je trebalo sagraditi centar za rehabilitaciju za najnedužnije žrtve okrutnog rata. 3,5 milijuna maraka darovani su iz Austrije, Lichtensteina i Japana, međutim i pored te sume, projekt još nije bio u cijelosti financiran.

Kada je Michael Österreich u SDR-u u Stuttgartu predstavio koncepciju budućeg centra za rehabilitaciju, vrlo brzo je bilo jasno, da upravo takav projekt odgovara predodžbama SDR-a: pomoći najneduž-

Čudo u Brezovici

nijim žrtvama rata bez obzira na narodnost ili vjersku pripadnost. Za SDR je pomoć morala biti i vrlo konkretna te svakom slušatelju jasno što se namjerava učiniti s darovanim novcem.

Krajem 1993. godine slušateljima SDR-a je predstavljen projekt Brezovica. Na programima SDR 1 i SDR 3 ispunjavane su glazbene želje slušatelja. SDR je sa slušateljima dogovorio da je svaka glazbena želja povezana dobrovoljnim novčanim darom za dječji centar u Brezovici. Što se nakon toga dogodilo i dandanas čini se ne samo djelatnicima u SDR-u još uvijek kao čudo: darovano je 6,6 milijuna maraka. Novčani prilozi donijeli su 100.000 maraka kamata. Sa 6,7 milijuna maraka moglo se početi s izgradnjom dječjeg centra Brezovica, a i više od toga: dječije naselje može sada primiti još više djece nego što je planirano. Izgrađeno je deset kuća, u svakoj kući stanuje šesnaestero djece s dvije odgojiteljice. Modeli za Brezovicu su u svijetu poznati kao „SOS Kinderdorf“. U Brezovici se primaju ranjena djeca, često ne samo tjelesno ili duševno ranje-

na, već i tjelesno i duševno. Ta djeca uče u centru za rehabilitaciju ponovno živjeti. Izgrađen je jedan mali bazen, malo sportsko igralište i jedan mali park, prostorije u kojima djeca pišu domaće zadaće. Sva djeca pohađaju škole u okoliču. I to spada u koncepciju integriranja djece u što skoriji normalan život.

U lipnju prošle godine predan je ključ u ruke, a u listopadu je centar otvoren. SDR je cijelo vrijeme opširno izvještavao u posebnim emisijama iz Brezovice. Činit će to i dalje, jer se osjeća dužnim da iznese što je sve učinjeno i što se sve čini s darovanim novcem.

Danas se dječiji centar u Brezovici nalazi pod vodstvom Caritasa u Zagrebu kojeg vodi gospođa Jelena Brajša.

Za SDR je važno da je osigurano financiranje početka dječjeg centra. Isto tako za SDR je važno da je osigurano financiranje centra u budućnosti te da troškove njege djece preuzme hrvatska država. I to prema principu po kojem su sudjelovali slušatelji SDR-a: pomazemo svoj djeci ovog rata, neovisno o njihovoj narodnosti, neovisno o njihovoj vjerskoj pripadnosti.

Alen Legović

NEUERSCHEINUNG

Pilger des Wortes

Auswahl aus der Poesie (zweisprachig deutsch-kroatisch) • Herausgegeben von Ivica Lovrić und Frano Prcela

154 Seiten, Format 13 x 20 cm, Kt. DM 15,- Verlag Globus, Zagreb (ISBN 953-167-025-0)

Seit mehr als dreißig Jahren besucht der Dominikaner Diethard Zils immer wieder das Land Kroatien. Inzwischen ist es ihm – nicht

nur hinsichtlich der Sprache – zur zweiten Heimat geworden.

Die vorliegende Sammlung seiner Gedichte beinhaltet Motive und Themen, die mit Kroatien zu tun haben. Sowohl die kulturellen und gesellschaftlichen Besonderheiten als auch die aktuellen Geschehnisse des Krieges finden in seiner Poesie ihren Niederschlag. Seine Dichtung ist von der vorbehaltlosen Akzeptanz des Anderen und Andersartigen, von seiner Sympathie gegenüber den Kleinen und Bedrohten, und nicht zuletzt

von seinem Gespür für das Bescheidene und Ursprüngliche bestimmt. In dieser zweisprachigen Anthologie findet sich eine kleine Auswahl von Gedichten aus dem vielfältigen und umfangreichen literarischen Opus von Diethard Zils, welcher sich bereits durch zahlreiche Veröffentlichungen geistlicher Lieder einen Namen gemacht hat.

Bestellungen: Samostan Dominikanaca, Kontakova 1, HR-41000 Zagreb, Kroatien, und Frano Prcela, Dominikanerkloster, Andreasstr. 27, 40213 Düsseldorf

GODINA ŽENE 1995. • JAHR DER FRAU

Organizacija Ujedinjenih naroda proglasila je ovu godinu Godinom žene, što je prihvatila i Sveta stolica. Zato ćemo kroz cijelu godinu pisati o položaju žene u društvu, Crkvi, obitelji...

Liječnica sa šestero djece

Jednog zimskog dana 1995. sjedio sam u stuttgartskom tramvaju broj 2 vozeći se u pravcu Hölderlinplatz. Oko mene se guraju žene, starci, momci i pokoje dijete. Svaki čas se o mene očeše po koja žena bilo svojom kosom ili torbom. Stvarno su toga dana žene bile umorne i nemirne. Vjerojatno zbog rasprodaja. Pomislih kako bi reagirale da ih upitam, znaju li što o Godini žene, koju je Sv. Otac ove godine proglasio, ili znaju li da je ove godine 800-obljetnica sv. Ante Padovanskoga. Zapažam među putnicima pokoju u crno zavijenu ženu. Sigurno su one „naše gore list“, pomišljam. Koliko li je takvih žena, koje u ovom ratu oplakuju svoje poginule. Uz Božju pomoć završit će ovaj rat, no borba majke-žene protiv zla koje prijeti njezinoj obitelji, produžiti će se.

U tim mislima trže me opet gurkanje. Pogledah kroz prozor: Stanica „Russische Kirche“. Progurah se i ja vani i pobjrzhah kroz Kornbergstr. do opće prakse naše hrvatske liječnice dr. Marije Trtanj-Češljarević.

Živa zajednica: Gospođo dr. Trtanj-Češljarević, kako ste Vi reagirali kad ste čuli da je ova godina proglašena Godinom žene.

Dr. Trtanj-Češljarević: Moja prva reakcija je bila pljesak, jer proglašenje Godine žene je odgovor Katoličke crkve svima onima koji je napadaju zbog tobožnje podređenosti žene u njoj.

Mislim da je Crkva od samih početaka štovala ženu, što dakazuje vrlo rano nastali kult Djevice i Bogorodice Marije. Također nitko nije pravio razliku među mučenicima i mučenicama prvoga krš-

ćanstva niti među svecima i sveticama kasnijih stoljeća radi razlike u spolu. Jedini kriterij je bio uzorni život, tj. primjer drugim vjernicima. I vjernici sa svoje strane također nisu pravili razlike, za njih je glavni kriterij bio, dobiti ili ne dobiti zamoljenu milost.

Žz: Kao žena i majka šestero djece, a ujedno i liječnica, kako stignete obaviti sve obiteljske i poslovne obaveze?

Dr. Trtanj-Češljarević: Mojih šestero djece su sada već odrasli ljudi, neki već rade a neki još studiraju. Vrlo naporno razdoblje je bilo dok su djeca bila malena, jer sam tada zbog specijalizacije interne medicine vrlo često morala dežurati u bolnici. Nakon dežurstva dolazi osam sati radni dan i kad bih se uvečer vratila kući skupila su se sva djeca oko mene, želeći mi ispričati svoje dnevne doživljaje i probleme. Na primjer dvoje najmlađih Borna i Tomislav su prije spavanja željeli slušati priču o „Mami kozi i sedam kozlića“. Priča je prestajala u času kad se mali kozlić Borna sakrio u sat; tada je nastupao i san kod zadovoljne djece. U mom vrtu sušilo se više rublja nego u cijeloj ulici.

Sad kad su djeca odrasla posvećujem se potpuno svome liječničkom pozivu, koji uz poziv majke za mene znači i potpuno ispunjenje.

Žz: Mislite li i Vi da su žene u današnjem vremenu podređene, tj. da ne dolaze do izražaja u društvenom smislu?

Dr. Trtanj-Češljarević: Ne mislim da su žene podređene u današnjem društvu s obzirom na političke, prosvjetne ili bilo koje druge pozicije. Ako su sposobne, dospjet će na željena mjesta isto kao i muškarci. Mislim, sposobni idu uvijek naprijed a nesposobni mrmrljaju i okrivljuju druge za svoje neuspjehe. Ovo se ne odnosi na neprilike žena u nekim obiteljima.

Žz: Na zapadu, a posebno u Njemačkoj, često se čuje, da bi žene trebale biti pripuštene sv. Redu, da bi trebalo ukinuti celibat. Kako Vi gledate na ove probleme?

Dr. Trtanj-Češljarević: Pitanje celibata ostavimo sv. majci Crkvi, koja ga je i uvela. Zaredivanje žena u Katoličkoj crkvi prezentira se kao problem posebno u krajevima gdje vlada nestašica svećenstva. Mislim da je manjak svećenstva uvjetovan općim padom morala i vjere, a time i smisla za žrtvu. Pripuštenje žena službi na oltaru ne bi stoga moglo riješiti današnji problem nestašice svećenika. Bilo bi bolje da žene koje žele biti svećenice, postanu svećenice u svojoj obitelji, te da rode i odgoje buduće svećenike.

Razgovarao: Franjo Šimić, Fellbach

Ptica u krletki

Sjedim i trujem se misleći na tebe
ja, ptica u krletki zlatnih krila
zaključana tvojim rukama
pokušavam pobjeći
osloboditi se
ne mogu
bojim se
jer ja te trebam
mada znaš, pretvaraš se da ne znaš
pokraj mene prolaziš kao slijepac
bez štapa
koji nemilosrdno narušava moje snove
ja, zarobljena, zaboravljena
ptica u krletki
čekam i čekam
tebe nema.

Duška Runje, Wiesbaden

OBITELJ • FAMILIE

GASTARBAJTERSKA MIROVINA U NJEMAČKOJ

Piše: Alen Legović

Više se ne vraćamo

Prva generacija „gastarbajtera“ približava se mirovini. Ipak, rijetko tko je spreman provesti mirovinu u Njemačkoj.

Mnogi su otišli na samo nekoliko godina. Takozvana prva generacija stranih radnika u Njemačkoj stalno je odgađala svoj povratak – sve do danas. Obitelj i rodbina u domovini je trebala i tražila sve više novaca. Kupilo se zemlju, sagradilo kuću, kupilo još više zemlje, sagradilo i vikendicu na moru ili radionicu uz kuću, kupilo se stan za djecu u Zagrebu ili unajmilo se kafić. Sve je spremno za povratak, ali mnogi se ne mogu vratiti. Kao prvi razlog u zadnje tri-četiri godine svi navode rat. Međutim, kod sve više osoba nailazimo i na teški invaliditet, bolest ili posljedice operacije kao rezultat vrlo teškog fizičkog rada zadnjih dvadeset, trideset i više godina u Njemačkoj. Narušeno vlastito zdravlje mnoge strance prisiljava da ostanu u Njemačkoj, jer im u domovini nitko ne može jamčiti takvu njegu kakvu ovdje uživaju, izuzev u većim centrima, a često nedostaju i potrebni medicinski aparati i osoblje koje bi negovalo radnike koji bi se vratili kući u mirovinu.

Rijetkost je da se strani umirovljenici mogu pomiriti s činjenicom da će mnogi od njih svoju starost provesti u Njemačkoj. Sve te godine bili su toliko fiksirani na povratak. Razlog tomu je da nisu pokazali interes da upoznaju svoju njemačku okolinu. Mnogi na primjer žive već trideset i više godina u Stuttgartu, a da nisu bili u Schleyerhalle ili u parku Killersberg, a neki nikada nisu posjetili čak ni Wilhelmu, poznati zoološki i botanički vrt. Zato je potrebno, a to se u nekim gradovima Njemačke već i nudi, da se stariji Nijemci i stranci koji su pred ili već u mirovini jedni drugima približe, zajednički nešto poduzmu, ispitaju i upoznaju svoje susjede, svoju okolinu, svoj grad.

Postoje zapravo četiri razloga zašto su stariji stranci prisiljeni ostati u Njemačkoj. Djeca i unuci stranih umirovljenika su uglavnom ovdje odrasli i nisu spremni vratiti se u zemlju koju poznaju samo kao zemlju godišnjih odmora. Povratak starijih doveo bi do konačnog otcjepljenja odnosno rascjepa obitelji.

Mnogi stariji stranci koji su godinama radili u industriji i bili izloženi teškom fizičkom i za zdravlje štetnom radu, imaju posljedice takvog rada. Oni su postali ovisni o dobro funkcionirajućem zdravstvenom sustavu u Njemačkoj, u njihovoj domovini bila bi to rijetkost.

Mirovine nekadašnjih „gastarbajtera“ su tako male, da umirovljenici unatoč veli-

koj kupovnoj moći njemačke marke u svojoj domovini vrlo teško preživljavaju, tako da su mnogi umirovljenici ovisni o financijskoj pomoći svoje djece. Prosječna mjesečna mirovina jednog turskog radnika iznosi 898,80 maraka, a kod grčkog radnika tek 842,30 maraka. Razlog tomu je da strani radnici nisu dovoljno dugo uplaćivali priloge u njemačko mirovinsko osiguranje. Često nisu uplaćivali zbog bolesti, a prije nego su došli u Njemačku mnogi u domovini nisu ni imali mirovinsko osiguranje.

Kamo sada?,
crtež Ivana Ivića

Na kraju im je stara domovina postala strana. Mnogi rodaci i prijatelji su u međuvremenu umrli, a mladi ne poznaju one koji su nekada otišli u svijet. Mnogi su svoj san o povratku uništili kada su ga ostvarili odnosno kada se strancima učinio san o povratku na dohvat ruke, on je nepovratno nestao. Još uvijek su stranci u Njemačkoj u prosjeku mlađi nego Nijemci. Prema jednom modelu njemačkog ministarstva unutarnjih poslova u sljedećih nekoliko godina udio stranaca iznad 65 godina stalno će rasti. 1990. godine 304 000 stranaca imalo je 65 ili više godina; 2000. godine bit će ih već 663 000, a do 2010. godine njihov broj će se povećati na 1 132 000.

Društvo, a prije svega ustanove za zbrinjavanje starih ljudi, na to nije pripremljeno. Rad sa starijima i strancima do sada su u Njemačkoj bila odvojena radna područja. Zbog toga je po prvi puta u suradnji Arbeiterwohlfahrt Westliches Westfalen, kölnskog Caritas i Diakonisches Werk iz Rheinlanda, a potpomo-

gnut od strane Saveznog i düsseldorfskog Pokrajinskog ministarstva za rad, započet znanstveni projekt „Koncepti i strategije zbrinjavanja starijih stranaca“.

Znanje o strancima u poodmaklim godinama je u njemačkim krugovima vrlo skromno. Kao što su i sami stranci u početku namjeravali da se vrate kući, tako su i njemačke institucije vjerovala da Njemačka nije doseljenička zemlja (Einwanderungsland). Stvarnost je ipak drugačija, jer se doseljavanje „dogodilo“ bez odluke o doseljavanju.

Ustanove koje zbrinjavaju starce u skoroj budućnosti suočit će se s novim izazovom. Do sada su ponude za starije osobe – u pravilu su to bili Nijemci – bile manjkave, a nisu odgovarale ni strancima. Stoga je potrebno da se pronadu nova rješenja da bi se udovoljilo i strancima. U starosti stranci naginju takozvanom „etničkom povlačenju“. Njemački se gotovo više i ne govori, a i udaljenost od njemačkog društva je sve veća. Tomu nije razlog samo kraj radnog vijeka, nego je općenito povezano u starosti uvjetovanom „obraćanju prošlosti“.

K tome dolazi i posebna skrb za spomenute starije osobe, jer ne samo da su često prijemljiviji za bolesti i financijski u lošijem položaju nego njemački umirovljenici, već imaju i psihičke probleme. Na kraju svog radnog vijeka u tuđini promatraju se kao da su propali, kao da im se nisu ostvarili njihovi snovi i želje. Nakon toliko godina i desetljeća mnogi to teško podnose.

Strani umirovljenici još su relativno mladi starci koji uglavnom još uvijek sami sebe zbrinjavaju. Međutim, što postaju stariji, to je njihova potreba za njegom sve veća. Na to ustanove i starački domovi uopće nisu pripremljeni. Prema jednoj studiji među Turcima i Talijanima u gradu Esseu zanimljiv je rezultat, da velika većina staraca očekuje da će ih pod stare dane primiti i zbrinjavati njihova djeca. Na tu pomoć, međutim, ne mogu uvijek računati. Stanovi su često mali, a djeca se orijentiraju na njemačke navike. Izgled da se ode u starački dom je za mnoge strance ravan užasu.

Među strancima ova tema nailazi na rezerviranost, ali neophodno je razmišljati i razgovarati o mirovini koju će sve više stranaca u budućnosti provesti ovdje, u Njemačkoj.

INTERVIEW

P. ERICH PURK, OFM CAP. ŽUPNIK ŽUPE
LIEBFRAUEN, FRANKFURT

Liebfrauen – crkva utjehe i nade

P. Erich Purk je župnik najpopularnije Liebfrauen-crkve u Frankfurtu. Zanimljivo je da je rođen u Banjoj Luci i da je pokrenuo nekoliko humanitarnih akcija za svoj zavičaj. Kaže da mnogi Nijemci jednostavno ne razumiju razloge izbijanja rata. Crkva u kojoj radi je stjecište vjernika i nevjernika sa svih strana svijeta. Ljudi se mole, ispovijedaju, traže pomoć i utjehu.

ŽIVA ZAJEDNICA: Čuo sam da potječete iz Bosne?

ERICH PURK: Moj pradjed je rodom iz Oldenburga. Franz Fanner je osnovao trapistički samostan u Banjoj Luci. On je iz Mariawalda i zalagao se u njemačkim crkvenim novinama da veleposjednici prodaju svoje posjede kako bi se moglo kupiti više zemljišta u Bosni. Tako je mnogo katolika došlo u Banju Luku preko crkvenih novina. Bila su dva njemačka sela. Moj pradjed je kupio zemlju i njegova obitelj je surađivala s mještanima pa su relativno brzo mogli dobro živjeti na svojim imanjima. Obitelj Purk je imala svoje šumske posjede. Krajem II. svjetskog rata, kad su partizani došli, mi Nijemci smo morali ići iz Banja Luke.

Žz: Jeste li Vi rođeni u Banjoj Luci?

EP: Jedna moja sestra i ja smo rođeni u Banjoj Luci, a ostala braća i sestre su rođeni u Oldenburgu. Budući da smo govorili sjevernonjemačkim narječjem nismo nikada bili izbjeglice u Oldenburgu nego smo se osjećali kao kod kuće.

Žz: Kada ste otišli u samostan?

EP: U Clemenswertu gdje sam odrastao nalazi se kapucinski samostan u kojem sam upoznao kapucine, gdje sam i sam otišao 1961. Pohađao sam njihove škole i internate i stupio sam u njihovu zajednicu.

Žz: Koji je bio glavni motiv za taj poziv?

EP: Odrastao sam s ministrantima i kapucinima, od mladih dana sam mnogo čuo o svetom Franji i oduševljen sam bio franjevačkim idealom.

Frankfurtsko kupalište za duše

Žz: Otkad radite u Frankfurtu?

EP: Prije dvije godine sam došao u Frankfurt. U Frankfurtu se nalazi naš gradski samostan (City-Kloster) i ovaj grad je težište naše provincije. Budući da nemamo podmlatka, dva brata su došla u ovaj samostan da ožive gradsko dušobrižništvo.

Ova župna zajednica imala je ranije preko 2000 ljudi, ali danas imamo samo šestero djece. 400 duša još uvijek živi na području župe, a polovicu njih čine stranci koji govore svojim materinskim jezikom. U ovoj župi gotovo nitko više ne stane. Još uvijek imamo župne strukture to jest župnu crkvu koja je otvorena od 5 sati ujutro do 19 sati navečer. Zbog svog položaja u središtu grada ona je idealna za dušobrižništvo. Ovdje navraća mnogo ljudi, pa crkva nema samo strukturu župne zajednice nego se može usporediti s proštenjarskom crkvom u gradu. Crkva je oduvijek bila zajednica službe Božje i središnja crkva za sakrament ispovijedi. Ljudi u Frankfurtu govore za ovu crkvu da je „Seelenbadmitte“ (kupalište duša). Uz taj tradicionalni rad danas imamo dušobrižništvo za prolaznike. Neprestano sjedimo u ispovijedaonici, ponekad, naprimjer u vrijeme došašća, ispovijedamo nas trojica, što je neobično za Njemačku. Uvijek imamo posla. Ovu crkvu posjećuju dnevno oko 2000 vjernika. U podne je molitva i također obavljamo pobožnost 10 minuta za prolaznike kao poziv na ručak, navečer organiziramo svečanu prezentaciju naše crkve i ponekad 80 – 100 vjernika moli s nama.

Ima nas ovdje 8 kapucina i 3 časnih sestara. Svaki dan se slavi sveta misa. K tomu pomažemo i beskućnicima koji dobivaju doručak i za koje smo uredili ambulantu i radimo za one koji su ostali bez sluha, a ima ih 300 koji su ovdje u zajednici.

Kutak zavičaja za strance

Žz: Kako su stranci prihvatili ovu crkvu?

EP: Kao što sam rekao ovo je i crkva u koju svraća puno prolaznika iz zemalja i naroda. Navraća i puno Hrvata. Kad smo slavili župnu svečanost, kroz 14 dana izložili smo kartu svijeta i zamolili smo sve sudionike da ubodu iglu na mjesto svoga rođenja. Nakon 14 dana imali smo 250 iglica iz 250 zemalja. Naša crkva je vrlo otvorena i internacionalna kao i sam Frankfurt. Svjesno želimo da budemo otvorena zajednica za sve nacije kao i za različite vjeroispovijesti. Dolazi puno protestanata na službu Božju, a dođu i muslimani, kao naprimjer dvije žene muslimanke koje su se zavjetovale Djevici Mariji u čiju su čast palile svijeće.

Žz: Radi li se ovdje o integraciji stranaca?

Stranci koji dolaze ovdje nalaze jedan dio svoje domovine. Južni Europljani imaju svetog Antu, južni Amerikanci zastaju pred oltarom Blažena Djevice Marije ispred koje se dnevno pali preko 1000 svijeća. Upadljivo je bilo za vrijeme župne svečanosti da su većinom dolazili Koreanci, Filipinci, a manje Talijani, Poljaci ili Hrvati koji imaju svoje zajednice. Oni koji su ovdje stranci imaju mogućnost ponovno naći svoju vjeru. ▶

INTERVIEW

► Izravna pomoć ugroženima u Bosni

Žz: Vaša župna zajednica je poduzela nekoliko humanitarnih akcija za Bosnu. Kad ste počeli s time i što ste točno učinili?

EP: Jedna časna sestra Predragocjene krvi, s. Anela Klune, koja je radila u mojem zavičaju u Bosni, zajedno s pet novakinja je izbjegla u Zagreb i pisala mi je da se preko njih može poslati pomoć sestrama koje su ostale u ratnom okruženju. Nisam htio slati novac preko neke institucije, nego u naselje za izbjeglice u Zagreb ili izravno u Bosnu. Te časne sestre su uspjele poslati pomoć u Banju Luku preko francuskog svećenika i vojnika Unprofora. Dobio sam obračun koliko su kupili brašna, ulja itd. Tu smo uvidjeli da postoji izravan put do siromaha i ugroženih u Bosni što je mnoge ljude i mene motiviralo da pošaljemo pomoć. Za godinu i pol dana smo poslali preko 90 000 DM u krizna područja. U župnim pismima smo oglasili naše akcije za Bosnu i ljudi su osjetno reagirali na tu problematiku i skupljali smo novčane priloge.

Žz: Trenutno je situacija u Banjoj Luci, Bihaću i okolini vrlo teška, a nesrbe se prisilno mobilizira u srpske vojne postrojbe. Ponovno je na sceni etničko čišćenje nesrba od strane Srba. Koje su Vaše najnovije informacije o situaciji u Banjoj Luci, Bihaću i okolini?

EP: Iz pisama s. Anele smo dobili plastičnu i autentičnu sliku straha: prisilan

rad i na prvim crtama fronte, građenje cesta, nedostatak zdravstvene i čisto fizičke zaštite, bande siju strah, ubijaju.

Nevjerojatna brutalnost

Žz: Što mislite o tome s ove distance, a uz to su već ranije od strane Srba počinjeni zločini, na primjer u Kozarcu kod Prijedora, u koncentracijskim logorima: Trnopolju, Omarskoj, Batkoviću i drugima?

Poslije II. svjetskog rata, kada smo doživjeli rasizam protiv Židova, teško je vjerovati da čovjek u ovom vremenu može biti toliko brutalan. Drugo pitanje koje se postavlja jest koliko su religije angažirane i kako između krkava nema većih nastojanja u pravcu pomirenja. Hrvatski biskupi su u svojim istupima imali pomirljiv ton, ali su srpskopравoslavni izgleda motivirani idejom velikosrpske države. Kad su mi roditelji živjeli u Bosni surađivali su sa svim ljudima, a to je model koji danas ima Švicarska: da različite nacije i konfesije žive zajedno i u miru.

Žz: Nas muči to da mnogo Nijemaca ne može razumijeti ratnu situaciju u Bosni i u Hrvatskoj. Isto se događa s Čečenijom i svi govore da je to unutarnji problem. Sad kad su osnovna ljudska prava ugrožena, svaka pomoć dolazi prekasno?

EP: Još uvijek postoji spremnost za pomoć. Jedin problem je da ljudi na Zapadu teško razumiju cjelokupnu situaciju rata, to jest tko zapravo protiv koga ratuje i zašto se ratuje.

Žz: Na koji se način poznati njemački glumac Günther Strack založio u pomoć BiH u Vašoj zajednici?

EP: Za vrijeme došašća priredili smo predavanja i adventske koncerte na koje smo pozvali i Günthera Stracka koji je prijatelj naše kuće. Održali smo dobrotvorni koncert za pomoć Bosni, a Günther Strack se složio s našom namjerom te se i osobno angažirao. Čitao je božićne priče a naš kor i vokalni sastav su pjevali. Ovoga ljeta će se snimiti CD koja će izaći do Božića.

Žz: Što možete reći o svojoj provinciji?

EP: Ova provincija broji 160 kapucina i 16 samostana, a sjedište je u Koblenzu.

Žz: Što Vas je u radu u ovoj zajednici i crkvi posebno pogodilo?

EP: Susret sa ženom kako stoji bosa i sva pretučena pred kipom Blažene Djevice Marije. U takvim situacijama dajemo adrese raznih organizacija, kao naprimjer „Frauenhaus“, gdje žene mogu stanovati. I ljudi koji su u materijalnoj ili psihičkoj nevolji dolaze k nama i ovo je za njih zaštitnički samostan.

Žz: Postoji i zanimljiva priča o jednom zvonu?

EP: Postoji jedno 250 godina staro barokno zvono koje je kao zvono nevolje preko sedam stanica išlo kroz sedam protestantskih crkava i koje smo povratili u gotičnu crkvu u Liebfrauen. Protestantskoj crkvi u kojoj je dosad bilo to zvono dali smo napraviti novo zvono. Predaja zvona je bila proslavljena kao ekumenski događaj između Katoličke i Evangeličke crkve.

Razgovarali: A. Batinić, I. Tolj

IN MEMORIAM

Barbara Matanović

U utorak, 31. siječnja 1995., u ranim jutarnjim satima, nakon kratke ali teške bolesti, zamijenila je u gradskoj bolnici Bethesta u Wuppertalu ovozemaljski život vječnim naša draga kolegica Barbara Matanović.

Tijelo pokojnice je prevezeno u njezino rodno mjesto Mraclin kraj Zagreba, gdje će naći svoj konačni počinak.

Pokojnica je rođena 5. srpnja 1931. godine u Mraclinu kod Zagreba. Djetinjstvo je provela u rodnom mjestu gdje je završila i osnovnu školu. Od 1959. do 1965. pohađa gimnaziju u Zagrebu, gdje i maturira. Nakon gimnazije nije odmah započela studij, već je radila kao korespondentica i referentica u nekoliko zagrebačkih poduzeća, da bi konačno 22.2.1966. došla u Köln. Najprije radi kao krojačica, a zatim kao odgojiteljica. Od 1.12.1970. pa do umirovljenja 31.7.1993. radi kao socijalna radnica za sugrađane iz bivše Jugoslavije kod Caritasa u Wuppertalu.

Barbara nije stala; radila je i učila. Tako je uz sav mukotrpan posao najprije završila stručnu školu socijalne pedagogije, a kasnije i visoku stručnu školu za socijalni rad i postigla diplomu socijalne radnice.

Svoj je posao voljela. Radila je stručno i s mnogo ljubavi prema napaćenom bratu čovjeku. Još nam je u živom sjećanju njezin oproštaj od kolegica i kolega na prošlom „Bundestagu“ u Augsburgu 1993. Nakon toga oproštaja uputila nam je u kolovozu zahvalno pismo u kojem između ostalog kaže: „Koncem ovog mjeseca namjeravam sa sestrom otići kući u Veliku Goricu, da se malo ogrijem na suncu, ako ga više bude. Otkako više ne radim već sam se sva smrznula.“

Naša se Barbara ponovno vraća u svoju Hrvatsku. Ovoga puta bez povratka. Zahvaljujemo joj za njezin neumorni rad, uvijek u službi čovjeka, a nju i ožalošćenu joj rodbinu preoprućujemo u naše molitve.

Pokoj vječni daruj joj Gospodine!

Stjepan Herceg

VJEROM KROZ ŽIVOT • GLAUBE UND LEBEN

KORIZMA

Piše: Vlatko Marić

S Isusom u pustinji

Četrdeset dana priprave za Uskrs. Brojka je puna simbolike. Ona nas podsjeća na tri biblijska događaja, biblijske stvarnosti. Uz to, korizma je osobna i kolektivna stvarnost svakog kršćanina koji živi i osjeća svoju vjeru. Ove četiri dimenzije korizme usko su vezane i nemoguće ih je odvojiti: zajedno izriču stvarnost i smisao korizme, kao vremena kršćanskog kalendara, te dinamiku življenja kršćanske zajednice.

Korizma je sjećanje na četrdesetogodišnje putovanje izabranog naroda, Izraela, kroz pustinju prema obećanoj zemlji. Bio je to put pun iskušenja i događanja, jedna vrsta „spremanja“ Izraela za obećanu zemlju. Ta „pustinska škola“, „potrošila“ je jednu generaciju ljudi, upravo one koji su pošli iz Egipta, pa i samog vođu puta, Mojsija. Ali je oblikovala novu generaciju koja neće žaliti za „punim egipatskim loncima“ (Izl 16,3).

Korizma je podsjećanje na Isusovu „korizmu“ (četrdesetnicu) u pustinji. Isusova korizma u pustinji, po sebi slikovita, jest ujedno primjer za Kristove učenike kako se oprijeti napastima i zlu. Liturgija prve korizmene nedjelje počinje izvještajem o Isusovoj korizmi. Sinoptici (evangelisti Matej, Luka i Marko) govore o Isusovoj kušnji u pustinji, ali s tom razlikom da Matej i Luka govore o trostrukoj kušnji Isusa u pustinji. Gladnome Isusu davao predlaže da kamenje pretvori u kruh. Isus to odbija učiniti i odgovara, pozivajući se na Pismo: „Ne živi čovjek samo o kruhu“. Zatim ga davao vodi na visoko mjesto, pokazuje mu sva kraljevstva svijeta, te mu kaže da će mu to sve pokloniti ako se njemu, davlu, pokloni. Isus odbija i kaže mu: „Klanjaj se Gospodinu, Bogu svome, i njemu jedinom služi!“ Davao vodi sada Isusa na vrh hrama, predlaže mu da pokaže svoju božansku moć tako što će skočiti s hrama u ponor. Ako je Sin Božji, govori davao, onda bi ga anđeli trebali prihvatiti. Isus odbija i ovaj davoljski prijedlog odgovarajući: „Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!“ Nakon ovih odbijenih kušnji, kako nas izvještavaju evangelisti, Isus se vraća među svoje suvremenike i započinje svoju misiju.

Tri kušnje

Evangelisti, pišući o Isusovoj korizmi, žele pokazati Isusa u sučeljavanju sa stvarnostima koje živimo, s kušnjama kojima smo svakodnevno izloženi. Stoga su prikazi evangelista snažni, izričiti:

Isus, Sin Božji, izložen je kušnji, ali je i Pobjednik. Isus je u ovom tekstu slika svakog čovjeka izloženog napastima koje evanđelje sažima u tri skupine. Mogli bismo ih ovako pojednostavljeno sažeti:

Prva kušnja kojoj je Isus bio podvrgnut, ali isto tako i mi, jest napast/želja sve podrediti kako bi se imalo što jesti, da bi se moglo (pre)živjeti.

Druga kušnja jest želja/napast za vlašću, vladanjem. Koliko je ljudi spremno sve učiniti, pa čak se odreći i Boga, samo da bi bili na vlasti! Nije to bilo tako davno kada smo to mogli iskusiti ili na vlastitoj koži ili u vlastitom životu.

Treća kušnja jest napast zaboraviti da je Bog gospodar svega, te želja zauzeti njegovo mjesto. Danas mnogi misle da mogu sve, da im je sve dopušteno. Misle da su oni jedini gospodari svijeta. Bog za njih ne postoji. Neki i danas žele ustoličiti čovjeka na Božje mjesto.

Isus odbija slušati sotonu, protivnika Boga i čovjeka. Odbija slušati onoga koji nudeći hranu, vlast, i koji poziva na protivljenje Bogu, hoće zarobiti čovjeka udaljiti ga od Boga.

Kršćanska korizma jest nasljedovanje Krista, putovanje s njim kroz kušnje i životne teškoće ka životu koji Bog daje. To je put pun kušnji, teškoća, ali isto tako završava se radošću uskrsnog jutra. Zato je kršćanska korizma vrijeme i sredstvo po kojemu se, i u kojemu se, otkriva smisao našeg kršćanskog življenja i angažiranja. Ona ima smisao otkrivanja pravih vrijednosti i odbijanja napasti. Liturgijski čin pepeljanja izriče svijest da smo samo ljudska bića, te da trebujemo pomoć Boga. Time poput Isusa odbijamo trći prijedlog sotone. Ne postavljamo uvjete Bogu, nego mu se molimo „Budi volja tvoja...“ Ovome činu pepeljanja pristupamo kao pojedinci, članovi kršćanske zajednice, ali isto tako i kao zajednica... Time otklanjamo i onu drugu kušnju, jer pokazujemo kako smo svjesni grešnosti, ograničenosti, te da nismo ni bolji ni veći od drugih.

Solidarnost u patnji

Biblijska čitanja, pa i svaka liturgija u korizmi, pozivaju na molitvu i post. Post i molitva su dva elementa kršćanske korizme koja bi trebala pomoći postati svjesni pripadnosti Kristu, ali isto tako trebali bi nam biti sredstva u borbi protiv kušnji kojima smo izloženi. Post kod kršćana ima i socijalnu dimenziju. Postiti znači odreći se jednog dijela hrane. Ono čega se postom odričemo, trebalo bi dati gladnima, siromašnima, onima koji materijalno oskudijevaju. Korizma je vrijeme solidarnosti s Isusom Patnikom, ali i s ljudima patnicima.

Korizmeno vrijeme jest vrijeme posvješćenja ljudskosti i otkrivanje misterija ljubavi Boga prema čovjeku u Isusu Kristu. Preko Isusa Krista otkrivamo čovjeka ali isto tako Boga. Otkrivamo svoju sadašnjost, ali i budućnost. Otkrivamo da je naš put upravo onaj Isusov. Otkrivamo misterij Kristove smrti i uskrsnuća. Liturgija i kršćanske pobožnosti, kao na primjer, pobožnost križnoga puta, uvode nas u misterij ljubavi

Boga prema čovjeku. Neizbježno susrećemo Isusa i njegov križ. Otkrivamo čovjeka koji je nama sličan. Ali otkrivamo i radost Uskrsa, tj. Isusa, Sina Božjeg, kojeg je Otac proslavio. Stoga se ne smijemo zaustaviti samo na križu. Križ i Uskrs ne mogu se shvatiti odvojeno jedan od drugog. Zajedno otkrivaju nam misterij Isusa Krista, ali i naše mjesto i našu ulogu u tom misteriju. Otkrivaju nam našu budućnost, ukazuju nam naš Uskrs.

Korizma je vrijeme, kao i naš život, usmjereno prema Uskrsu. Pa neka nam bude svima sretan korizmeni hod k ovogodišnjem Uskrsu i osobnom uskrsnuću!

Trpljenje, crtež Ivana Ivčića

DOMOVINA • HEIMAT

BUGOJNO

Roden samo jedan Hrvat

U srednjobosanskoj općini Bugojnu bilo je prije rata oko 16 000 Hrvata. Nakon muslimansko-hrvatskih sukoba 1993. u toj općini ostaje samo oko 1 200 Hrvata. Većina hrvatskoga pučanstva izbjegla je nakon pada grada u srpnju 1993. Neki su grad napustili kasnije ili su prognani. Bilo je mnogo zarobljenih, a po zlu će ostati zapamćeni muslimanski logori za Hrvate na stadionu, u gimnaziji i u salonu namještaja. Hrvatima su od pada Bugojna bila uskraćena najosnovnija ljudska i građanska prava. Jedina ustanova koja je cijelo vrijeme funkcionirala bio je župni ured u Bugojnu. I sada je to središte oko kojeg se vrti cjelokupni život Hrvata u tom gradu. Najveće zasluge i za ovaj broj Hrvata u Bugojnu imaju župnik fra Janko Ljubos, te njegovi suradnici fra Anto Cvitković, fra Bruno Batinić i fra Vinko Vujica. Dok su bugojanski i hercegbosanski hrvatski političari neodgovorno organizirali obranu grada, kao i bijeg Hrvata iz grada; dok su ga praktično predali (neki kažu i prodali) drugima, dotle su svećenici ostali s ono malo naroda, preživljavajući s njim velike nevolje. Fra Janko je u veljači posjetio nekoliko skupina raseljenih Bugojanaca po Njemačkoj, Švicarskoj, Austriji i Hrvatskoj. Sa sobom je donio tri video kasete na kojima je snimljena božićna misa, neka hrvatska sela, porušena groblja, oštećene i demolirane crkve...

„Sad se lakše diše“, priča fra Janko. „Uspjeli smo prehraniti preostale bugojanske Hrvate u najtežim trenucima hrvatske povijesti u tom gradu. Bilo je i gladi, ali smo akcijom „Paket“ spasili ljude od umiranja od gladi. Trenutačno ima dovoljno hrane, ali većina Hrvata i dalje ovisi o karitativnoj pomoći. Zasad

Župnik fra Janko Ljubos sa skupinom vjeroučenika ispred župne crkve sv. Ante u Bugojnu.

nema proganjanja Hrvata, iako stanje još nije onakvo kakvo bismo željeli. U prostorijama župne kuće uređujemo ambulanu, malu bolnicu, zubnu ordinaciju, ljekarnu. Održavamo i dopunsku školu u kojoj djeca uče hrvatski i engleski jezik, hrvatsku povijest, matematiku i vjeronauk.“

On je optimist glede povratka Hrvata u hrvatsko Bugojno. „Hrvati će se sigurno vratiti u Bugojno. Mi pripremamo uvjete za povratak i čekamo ih. Ima i onih koji po inozemstvu razglašavaju kako se više nikad neće vratiti u Bugojno. Možda i neće, jer su sebi negdje drugdje osigurali egzistenciju, ali im nigdje neće biti lijepo kao u Bugojnu. Hrvati se moraju vratiti u Bugojno. Nema nam druge, jer je prošle godine na cijeloj općini rođeno samo jedno hrvatsko dijete, dok ih se ranije radalo oko 400.“ Bugojanski jedina zve se Tomislav Barišić. U vrijeme božićnih blagdana

Jedini rođeni Hrvat u Bugojnu 1994. je Tomislav Barišić. Zato se kao Božji dar župi našao i u bugojanskim božićnim jaslama.

položen je u jaslce u župnoj crkvi kao znak da će njegovo hrvatsko ime (Tomislav) i njegova katolička vjera ostati i opstati na bugojanskom području. ■

Križni put

Sastavio: Fra Tihomir Grgat

Uvod:

Idemo za križem. Sljedbenicima Patnika to je putokaz za spasonosni prolazak kroz život. Ne razumijemo mi putove Božje. Čine nam se tijesni, usprsi, krivudavi, rupičasti, skliski...

Mi bismo voljeli ići za Bogom u *stupu oblaka*, za Bogom koji *rastavlja more* pred nama, za Bogom u *gorućem grmu*, za Isusom u jasticama, za Isusom s bičem u ruci, za Isusom s palminim grančicama ...

Bog nas zove na naš put, ma kakav da jest. Gledajmo Njegov put, da se naučimo živjeti svoj.

1 – Isus osuđen

Krivo osuđen.

Istini je to sudbina.

O, da je to posljednja kriva osuda?

Na sudačkoj stolici sjedimo mi ljudi i činimo pogrešku Pilatovu iz vijeka u vijek iz straha pred carem, sudom, ženom, sobom, novcem...

Pravdo, pravdo, nigdje li te!

2 – Isus uzima križ

Isus podliježe ramena pod teret križa bez bune i pogovora. Mi vječno pitamo: zašto?

Za svakoga ima križeva. Isus je uzeo svoj, a moj i tvoj su ostali za nas. I Pilat već negdje sjedi na stolici i neće njegov sud izostati.

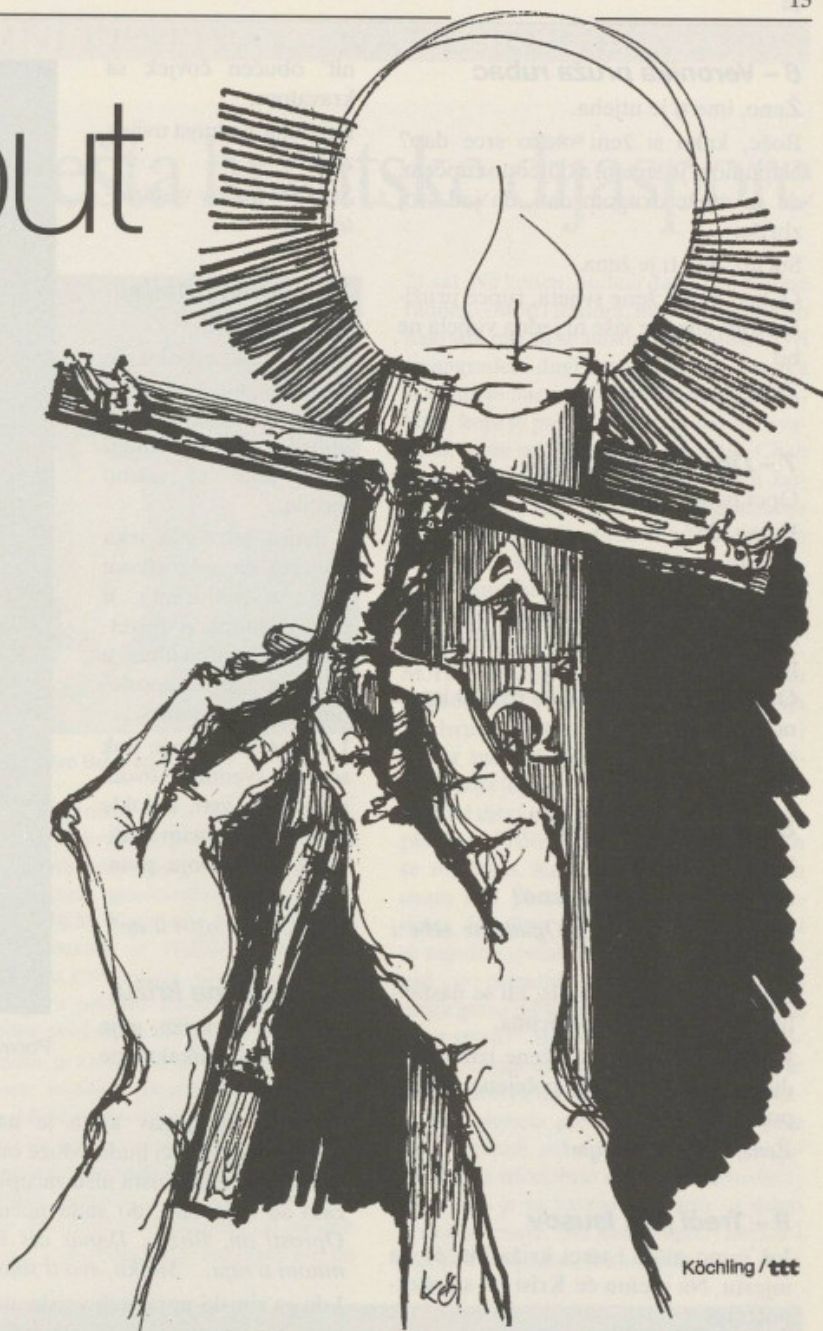
Spremnost prihvatiti križ, da nam bude spasonosan, nedostaje nama smrtnicima, iako križ nije na smrt, nego na spašenje.

Križu, križu, dobro moje!

3 – Prvi Isusov pad

Pade Isus i ne ostade ležati.

Ustaje i ide dalje sve do pobjede kroz smrt.

Köchling / ttt

Zove križonoše sljedbenike: naprijed! Naprijed i kada posrnemo. Naprijed i kad padnemo, naprijed i kada je teško! Naprijed, naprosto, uvijek, jer svijet treba onih koji će ga vući naprijed.

Žrtve, Žrtve plemenite!

4 – Susret s Majkom

Majci je najteže pratiti dijete na stratište, ali je to djetetu snaga.

Većeg sućutnika od majke nema.

Majka je Zemlja i ne buni se kad je dijete padajući povrijeđuje.

Majka je domovina; cvili kad je dijete napušta, ali uvijek ostaje njegova.

Majka je vječni pratilac djece kroz život; i sreću ima tko ju ima, a tko nema, siroče je.

Majka, majka, pomoć to je!

5 – Cirenac pomaže Isusu

Šimun Cirenac – čovjek, pomaže Isusu Bogočovjeku.

Vidim tisuće i tisuće Cirenaca koji se rađaju u svakom kraju i vremenu, ispruženih ruku upomoć.

Čovjek koji drugoga ne vidi nema u sebi ništa božanskoga i uspomena se na nj brzo gasi.

Čovječe, ime ti je pomoć, zašto se ne odazoveš?

Ljudi, ljudi, pomažite!

6 – Veronika pruža rubac

Ženo, ime ti je utjeha.

Bože, kako si ženi meko srce dao? Napunio si je srcem, a odjenuo rupcem, da ga može drugom dati, da jad svoj zbriše.

Sućuti, ime ti je žena.

O, kad bi sve žene svijeta, rupce pružile svoje, suza se više ni jedna vidjela ne bi!

Žene, žene, utješite!

7 – Drugi pad Isusov

Opet pade!

Kamo ide?

K'o da mu se žuri?

Pade i ustade.

Još je jednom stiskao zube i ide naprijed.

Onima koji leže, ceste ne izmiču ispod nogu.

Braćo, braću podižite!

8 – Isus tješi žene

Sućutnicima sućut.

Ah, što je bez toga prazno?

Tješeni utjehu dijeli: *Oplakujte sebe i djecu svoju.*

Isusova je muka završila, ali se nastavlja u njegovim sljedbenicima.

Imamo što oplakivati: žene izmučene, djecu nerođenu, ljude pobijene, zemlje poharane...

Žene, djecu oplakujte!

9 – Treći pad Isusov

Još samo malo i teret križa biti će na mjestu. Na njemu će Krist na smrt otpočinuti.

Ustat će i ovaj put. Neće izdati onaj koji je došao izvršiti volju Očevu.

Neće podbaciti onaj, koji je došao poučiti ljubav.

Neće stati onaj, koji je došao pokazati strpljivost.

Neće nas prezreti onaj, koji je došao živjeti poniznost.

Boli teške, ljute, čujte!

10 – Isusa svlače

Odlaze Isus odjeću, kao da mu smeta u ovom važnom poslu: Hvala vam, ljudi, na svemu, ja sam Adam prije grijeha; čemu mi lišće? Vi se kockajte za pokrivala...

Nit' su goli primitivni s pasom,

nit' obučeni čovjek sa kravatom,

niti halja čednost uvijek znači!

Svakom ljubav vi darujte!

11 – Isusa pribijaju na križ

Pribijaju ga za dasku, da ne pobjegnu noge koje su prošle svijetom čineći dobro, da ne lutaju ruke koje su samo liječile...

I danas odzvanja jeka udaraca na golgotskom vrhu: u bolnicama, u progonjenima, u nesretnima, u patnicima, u strancima, u nezaposlenima, u nerođenima...

I zaustaviti se neće dok se god svemir u ovom rasporedu vrti, i dokle god zemlja s ovim ljudima obilazi svoju putanju...

Čavli, čavli, oštri li ste?

12 – Isus na križu

Teško je na križu, gdje te milovanje nikakvo ne doseže.

Uza sve to, ljubav križa je najveća snaga koja privlači ljude. Može ona biti prikovana, ali joj usta nisu začepljena i zato se čuje ono, do sada nečujeno: *Oprosti im, Bože... Danas ćeš biti sa mnom u raju... Majko, evo ti sina...*

I da ga rimski upravitelj vojske ne proglasi Sinom Božjim, vikala bi to sva budućnost koja od toga živi.

Križu, križu, uzdigni se!

13 – Isusa skidaju s križa

Smrt je Besmrtnika kratka vijeka.

Uza sve to dovoljno je gorka da u srcu Marijinu *sedmerostruki mač boli* proore sve i baci u zaborav sreću kojom ga je na ovaj svijet primila, podigla i pratila.

Morala ga je i oplakati.

Smrti, smrti, zadnje niste!

14 – Isus u grobu

Isusa položiše u grob koji neće postati glasovit što posjeduje nekoga, nego, što nema nikoga u svojoj tami.

Ponovno pucaju u Isusa

Dosada je bilo: Tko jednom zemlju lizne ostaje njen zauvijek, a od sada: naš prethodnik živi i zemlja ga ne zadržava.

Grobe, grobe, prosvijetli se!

Pogovor:

Puni nade smo obavili ovaj križni put i sada vidimo dalje, jer si i ti, Isuse, pun nade išao ovim putem.

Iz ljubavi si ti, Isuse, išao ovim putem i nas je ta ljubav pokretala naprijed, pa sada vidimo dublje smisao patnje i muke koju nam život donosi.

Vjera nas je vodila za tobom, Isuse, pa sada vidimo sve u jednom drugom svjetlu, svjetlu u kojem je sve vidjela tvoja majka Marija-Suotkupiteljica.

Bože, daj nam život koji vodi u život vječni!

Amen!

Najpopularnija fešta hrvatske dijaspore

Junge Mitwirkende beim Friedensgebet – rechts Opernsänger Miro Belamarić

Ponovno se pokazalo da je folklorni festival, poznata folklorijada, najpopularnija fešta hrvatske mladeži u dijaspori. Svi putovi iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj vodili su 18. veljače prema gradu Karlsruhe. Nije bilo teško pronaći Kongresni centar i u njemu jedinstvenu Brahms-Saal, koja je bila mjesto održavanja 8. hrvatskog folklornog festivala, u organizaciji Hrvatskog naddušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Suorganizatori festivala bili su ovoga puta hrvatske katoličke misije Karlsruhe i Pforzheim. Prve plesne skupine stigle su već oko 10 sati. Među njima su bili i mladi Hrvati iz Švedske, iz misije Malmoe. U 14 sati sve je bilo spremno za početak programa. Misijski zborovi iz Karlsruhea i Pforzheima otpjevali su hrvatsku i njemačku himnu, a potom je uslijedila molitva za mir u Hrvatskoj, BiH i u cijelom svijetu. Molitva je izvedena dvojezično, na hrvatskom i njemačkom jeziku, a predvodili su je mons. Josip Bozanić, krčki biskup, Wolfgang Sauer, domkapitularni biskupije Freiburg, te hrvatski naddušobrižnik fra Bernard Dukić. Operni pjevač Miroslav Belamarić otpjevao je Bizetov „Agnus Dei“, pri čemu je posebno važno istaknuti molitvene riječi: „dona nobis pacem“ – „daruj nam mir, Jaganjče Božji“. Fra Bernard Dukić je na početku pozdravio sve nazočne, sve sudionike i goste, a napose folklorne skupine iz švedskog Malmoea i iz hrvatskog Metkovića, te uzvanike biskupa Bozanića, veleposlanika RH u Njemačkoj dr. Ivana Ilića, mons. Vladimira Stankovića, gradonačelnika Norberta Vöhringa, ravnatelja Hrvatske

matice iseljenika Antu Belju i druge. Zatim su se kratkim govorima mladima obratili ambasador Ilić, mons. Stanković, prelat Sauer, gradonačelnik Vöhring, voditelj HKM Karlsruhe Ivan Plješa, a biskup Bozanić je službeno proglasio folklorijadu otvorenom. Gradonačelniku Vöhringu i prelatu Saueru uručene su prigodne pozlaćene medalje.

Uslijedila je zatim prava fešta hrvatskoga folklor: lepršavi plesovi, zanosno pjevanje, blještave izvorne nošnje, i to iz svih hrvatskih krajeva u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Vojvodini... Nastupilo je 30 folklornih skupina iz misija diljem Njemačke. Dvorana se prolamala od pjesme i plesa. Cijeli program je potrajao sve do

21 sat. Na koncu, budući da se ove godine radilo o smotri folklor, nije bilo posebnih nagrada niti su se nastupi ocjenjivali. Svi su nagrađeni dugim pljeskanjem, a svaka skupina je nagrađena pozlaćenom medaljom, koju je predstavničkom paru iz svake skupine uručio biskup Bozanić. Cijeli program umješno su ponovno vodili Jasminka Farac i Alojz Kovač. Organizacija je i ovoga puta bila na zavidnoj razini, a za to su najzaslužniji djelatnici naddušobrižničkog ureda: Ana, Ljubi, Romana, Matilda, te njihovi suradnici i pomoćnici na samom festivalu (I. Drežnjak, V. Pavković, M. Hrkać, F. Tolić, D. Opšivač i drugi, kao i svećenici i njihovi suradnici iz misija Karlsruhe i Pforzheim. Po tradiciji je i ovoga puta skupljena dobrotvorna pomoć, koja je ove godine namijenjena siromašnoj djeci u Bosni i Hercegovini, a skupljeno je 5.650 DM. Kruna festivala zbila se na kraju. Kao da mladima ni nakon osam sati plesanja i pjevanja nije bilo dosta. Htjeli su još biti zajedno, radovati se zajedno, sjećati se domovine. Svi sudionici i svi prisutni u dvorani zapjevali su iz svega glasa pjesmu „Zlatnih dukata“: „Ja ću se vratiti“. Bio je to snažan izraz zajedništva, čežnje za zavičajem u domovini, te solidarnosti s domovinom. Kad se dvoranom prolomila pjesma „Večeras je naša fešta“, mladi su naprosto okupirali pozornicu, a istodobno se tresla čitava dvorana. Bila je to završnica kakva se samo poželjeti može. Svi zadovoljni, radosni i sretni. Do sljedeće folklorijade. ab

Der Hochzeitskuß beim Tanz – Folkloregruppe aus Pforzheim-Bruchsal

HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL – KARLSRUHE 18.2.1995

Beim Spielen der Nationalhymnen

Na festivalu su nastupili:

1. „Na Neretvu misečina pala“ (Lieder und Tänze aus dem Neretvatal) **KUD Metković**
2. „Svi svatovi bili golubovi“ (Hochzeitstanz aus Baranja) **Düsseldorf**
3. „Plesovi Hrvata iz Bos. posavine“ (Tänze aus dem Bosnischen Savetal) **Frankfurt**
4. „Ej, grišće plandovišće“ (Reigengeflecht aus Slawonien) **Ludwigsburg**
5. „Ličko kolo“ (Tanz aus Lika – Karstgebirge) **Gaggenau-Rastatt**

Die Mädchen aus München

Folkloregruppe „Croatia“ in den prächtigen kroatischen Trachten aus Bosanska posavina

6. „Plesovi iz Podravine“ (Tänze aus dem Drautal) **Aalen**
7. „Vrličko kolo“ (Tanz aus Vrlika) **Reutlingen**
8. „Plesovi iz Međimurja“ (Reigentänze aus Nordkroatien – Murtal) **Malmö**
9. „Lindo“ (Tanz aus der Gegend nördl. von Dubrovnik) **Bonn**
10. „Međimurska pisana nedelja“ (Tanz aus dem Murtal) **Mainz**
11. „Bosna“ (Tanz aus Bosnien – Ort Žepče) **Stuttgart**
12. „Narodni plesovi iz Baranje“ (Tänze aus dem Savetal) **Balingen**
13. „Kamen goro prozeleni rano“ (Hirtenlieder und Tänze aus Herzegowina) **Köln**
14. „Mista“ (Tanz aus Slawonien) **Darmstadt**
15. „Jezerski bal“ (Tanz aus dem Dorf Jezera – Insel Murter) **Pforzheim-Bruchsal**
16. „Plesovi iz zagrebačkog prigorja“ (Tanz aus der Zagreber Gebirgslandschaft) **Bielefeld**

Kroatischer Tanz aus Žepče in Mittelbosnien, Gruppe aus Stuttgart

KROATISCHES FOLKLOREFESTIVAL – KARLSRUHE 18.2.1995.

17. „Lički plesovi“ (Reigentänze aus Lika – kroatisches Karstgebiet) **Singen**
18. „Rendajte se milo lane“ (Tänze aus Kalinovac/Drautal) **Esslingen**
19. „Ražanac“ (Tanz aus der Gegend von Zadar) **Mainz**
20. „Bunjevački plesovi“ (Kroatische Tänze aus Vojvodina) **Freising**
21. „Splitsko kolo“ (Tanz aus Split) **Sindelfingen**
22. „Ženina volja“ (Lieder und Tänze aus Posawina) **Ulm**
23. „Slavonska kola“ (Tänze aus Slawonien) **Rüsselsheim**
24. „Pjesme i plesovi iz Like“ (Tänze und Gesänge aus Lika) **Wiesbaden**

Die Schönheiten aus Sindelfingen

25. „Pjesme i plesovi iz Slavonije“ (Tänze und Gesänge aus Slawonien) **Rottweil**
26. „Plesovi otoka Hvara“ (Tänze von der Insel Hvar) **Reutlingen**
27. „Moj nevene Šestopere“ (Tanz aus dem Savetal) **Waiblingen-Fellbach**
28. „Udaje se Kupačanka v Draganičko selo“ (Hochzeitsbrauch aus d. Gegend von Jastrebarsko) **München**

Sve slike snimio: Mićo Janković

Jungs im Schwung beim Tanz aus Slawonien

Mädchengruppe aus Mainz

Tänzerinnen und Sängerinnen aus Pforzheim-Bruchsal in wunderbaren Trachten der Insel Murter

HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL – KARLSRUHE 18.2.1995.

„Lika-Jungs“ aus Wiesbaden

Die jüngsten Tänzerinnen und Tänzer aus Reutlingen

KARLSRUHE SREBRNI JUBILEJ MISIJE

25 godina hrvatske prisutnosti

Osmi festival hrvatskoga folklora održan je ove godine u Karlsruheu i kao prilog proslavi 25. obljetnice HKM Karlsruhe. Zato je ta misija, sa susjednim Porzheimom, bila i suorganizator ovogodišnje folklorijade. Na samom festivalu spominjan je jubilej mjesne hrvatske katoličke zajednice, a voditelj misije, vlč. Ivan Plješa, održao je kraći pozdravni govor. Liturgijska proslava srebrne obljetnice zbila se u nedjelju, 19. veljače. Svečanu misu u St. Michael Kirche predvodio je mons. Josip Bozanić, biskup krčki, a koncelebrirali su vlč. Plješa i naddušobrižnik fra Bernard Dukić. Biskup Bozanić je u propovijedi naglasio da smo još daleko od evanđeoskih ideala, pa im se treba bližiti u svakodnevnom životu, te je pozvao mlade na marijansko hodočašće u Loreto (Italija). Prisutne vjernike, koji su te nedjelje u 16 sati, gotovo sasvim ispunili crkvu, posebno pozdravio je i fra Bernard, koji je pohvalio njihovu vjernost Crkvi, vjeri i ljubav prema domovini. On je također zahvalio biskupu Bozaniću na dolasku, te župniku Plješi na vođenju zajednice. Pod misom je pjevao misijski zbor pod ravnanjem pastoralnog suradnika Ivana Bošnjaka. Završna proslava srebrnog jubileja ove misije obilježiti će se 1. listopada ove godine. ■

Die Gruppe aus Freising mit kroatischen Tänzen aus der Vojvodina

Die Medaillen übergab der Bischof von der Insel Krk, msgr. Josip Bozanić. Im Mittelpunkt die junge Tänzerin aus Malmö (Schweden) und daneben p. Bernard Dukić

Rezultati natječaja

Za najbolje pjesme nagrađeni su: Dalibor Perković iz Mainza, Marija Franjić iz Rietberga i Diana Dolić iz Frankfurta. Za najbolje kratke priče nagrađeni su: Mario Petrušić iz Stuttgarta, Suzana Anušić iz Lyona i Sanja Cvijetić iz Düsseldorfa. Za najbolju karikaturu nagrađen je Ivica Širić iz Kölna.

Dragi čitatelji, a posebno dragi mladi mladi prijatelji pjesničke i prozne riječi, te karikature!

Možda se više i ne sjećate kad smo točno raspisali NAGRADNI NATJEČAJ MLADI HRVATSKI ODISEJ za 1. najbolju pjesmu; 2. najbolju kratku priču i za 3. najbolju karikaturu. Bilo je to o ožujku 1994. Bilo je najprije predviđeno da natječaj traje do 1. 10. 1994., a onda smo ga kasnije produljili do 1. 12. 1995.

Mnogi naši mladi čitatelji poslali su nam svoje radove. Očekivali smo još više. Nu, nadamo se da će odziv ubuduće biti bolji, budući da je ovo bio prvi natječaj ovakve vrste.

Sada objavljujemo imena svih onih koji su nam poslali svoje radove: pjesme, priče, karikature, crteže.

Najviše je onih koji su nam poslali **pjesme**, nekoliko ih je poslalo **kratke priče**, a najmanje je stiglo **crteža ili karikatura**.

1. Dalibor PERKOVIĆ (1973) iz Mainza poslao je za natječaj ukupno 45 radova; od čega 42 pjesme, **2 kratka prozna sastava** i 1 aforizam. Nekoliko pjesama je već objavljeno u „Živoj zajednici“ tijekom 1994. godine.
2. Marija FRANJIĆ (1972) iz Rietberga poslala je 9 pjesama, od kojih je većina objavljena u „Živoj zajednici“ tijekom 1994.
3. Renato BUNTIĆ (1971) iz Stuttgarta, 5 pjesama.
4. Domagoj DAMJANOVIĆ (1979) iz Bremena, 4 pjesme.
5. Janja MANDIR (1975) iz Düsseldorfa, 4 pjesme (jedna objavljena u Žz).
6. Diana DOLIĆ (1972) iz Frankfurta, pet pjesama, većina objavljena u Žz kroz 1994.
7. Adrijana ROJNICA (1978) iz Offenbacha, dvije pjesme, objavljene u Žz.
8. Ljiljana JURJEVIĆ (1969) iz Kemptena, 1 pjesma.
9. Marija PRANJIĆ (1975) iz Kelkheima, 1 pjesma.

10. Marijio VIDAČKOVIĆ, (1973) iz Waiblingena, 1 pjesma, objavljena u Žz.
11. Suzana ANUŠIĆ (1975), Lyon, Francuska, 1 pjesma (objavljena u Žz), **2 kratke priče**.
12. Mario PETRUŠIĆ (1974), Stuttgart, 1 pjesma (objavljena u Žz), **1 kratka priča**.
13. Danijela IVANDIĆ (1977), Düsseldorf, 1 pjesma.
14. Mara LUČIĆ (1971), Düsseldorf, 11 pjesama (jedna objavljena u Žz), **6 kratkih priča**.
15. Zoran PETROVIĆ, Darmstadt, 3 pjesme (jedna objavljena u Žz).
16. Vesna MAGDIĆ, Wilhelmshaven, 1 pjesma (objavljena u Žz).
17. Alan ŠTIVIĆIĆ (1987), Düsseldorf, 1 pjesma.
18. Tanja STOJIC (1978), Düsseldorf, **1 kratka priča**.
19. Sanja CVIJETIĆ (1979), Düsseldorf, 1 pjesma i **1 kratka priča** (objavljena u Žz).
20. Marina PERKOVIĆ (1983), Berlin, **3 zapisa**.
21. Slađana LUČIĆ (Düsseldorf), 1 pjesma (objavljena u Žz).

U vrijeme trajanja natječaja objavili smo još pjesme Eleonore LEHNER iz Darmstadta, Irene TOPIĆ iz Linza u Austriji, Yvonne LIERMANN iz Rüsselsheima, Natali BUDIMIR i Natali RAČKI iz Francuske, Dijane TOLIĆ iz Rüsselsheima, Marije TOLIĆ iz Raunheima, Davorke TOVILO iz Rüsselsheima, Ane RADIĆ iz Ehingena; a primili smo još radove Ivana PECIREPA i Ive ŠIRANOVIĆ iz Remscheida, te Snježane GRABOVAC iz Düsseldorfa. Svi ti radovi, bilo da su objavljeni ili nisu, ne spadaju u natječaj, jer nam nedostaju traženi podaci za sudjelovanje u natječaju.

Već smo rekli da smo dobili vrlo malo **crteža**, odnosno **karikatura**. Svoje radove za natječaj su poslali:

1. Ivica ŠIRIĆ (1971), Köln, 2 karikature (jedna objavljena u Žz).
2. Goran STOJIC, Düsseldorf, (1980), 3 karikature.

Nakon što su pomno pročitali sve prispjele pjesme i priče, te pregledali crteže i karikature, članovi žirija su odlučili da ne proglašavaju najbolju pjesmu, priču ili karikaturu, jer ima mnoštvo odličnih ostvarenja. Zato je žiri odlučio proglasiti **po tri najbolja autora** (osim za karikaturu jednoga), a to znači one koji su poslali najkvalitetnije radove, koji su ocjenjivani prema sljedećim kriterijima: originalnost, stil, teme, jezično izražavanje, poruka, pjesničke slike, metafore...

Članovi žirija bili su: Željka Čolić, dipl. slavistica i germanistica; Ivan Tolj, dipl. teolog i književni kritičar; Anto Batinić, dipl. teolog i urednik „Žive zajednice“. Prema njihovim ocjenama, **najbolje pjesme** su poslali:

1. **Dalibor PERKOVIĆ**, Emmerich-Josef-Str. 11, 51116 MAINZ, za pjesme: „Na straži“, „Ljubav“, „Prolaznost“, „Osvetnik“, „Smrt sotone“, „Zaborav“, „Ostaj ovdje“, „Onoj koju slutim“, „Egoismus“, „Vočke“, „Krug samoće“...
2. **Marija FRANJIĆ**, Teichweg 19, 33397 RIETBERG, za pjesme: „Snowi“, „Listovi“, „Život“, „Putujemo“...
3. **Diana DOLIĆ**, Hammarskjöldring 1, 60439 Frankfurt, za pjesme: „Rastanak“, „Dopustite mi da živim“, „Darovani smisao“, „Jednom u samoći“, „Bol“...

Najbolje kratke priče poslali su:

1. **Mario PETRUŠIĆ**, Schlob Str. 62, 70176 STUTTGART, za priču „Na obali, kad sam te sreo“.
2. **Suzana ANUŠIĆ**, LYON, Francuska, za priču „Bakina stara nošnja“.
3. **Sanja CVIJETIĆ**, DÜSSELDORF, za priču „Prva ljubav i rat“.

Najbolje karikature poslao je:

Ivica ŠIRIĆ, Deutzer Freiheit 95–97, 50675 KÖLN.

U najavi natječaja bili smo spomenuli mogućnost izdavanja posebne knjižice, ako se ispune određeni uvjeti za to, ponajprije kvaliteta, pa i kvantiteta radova. Iako smo, kako se naprijed vidi, dobili solidnu količinu radova, pa i sa zavidnom kvalitetom, nije dostignuta ona razina koja je potrebna za tiskanje posebne knjižice.

JUGEND SCHREIBT

Ispunili smo ono obećanje o tiskanju radova u „Živoj zajednici“, tako su ponajbolja ostvarenja već objelodanjena u našem listu. One kvalitetne radove, koje još nismo objavili, nastavit ćemo objavljivati i ubuduće u našem listu.

Izdavač i uredništvo „Žive zajednice“ odlučili su šestero nagrađenih iz Njemačke pozvati na Susret hrvatske mladeži u Istri, koji će se održati u Puli od 25. 5. do 28. 5. 1995. Izdavač i uredništvo snose za njih troškove putovanja i smještaja, s tim da se svi priključe organiziranom odlasku mladih iz svoje misije, a ako ta misija ne organizira odlazak na susret, onda se trebaju priključiti najbližoj misiji koja organizira no ide na susret u Istru. U slučaju da nagrađeni ne budu mogli ići u Istru, uredništvo će im dodijeliti drugu nagradu (knjige), kao što će Suzanu Anušić iz Lyona nagraditi hrvatskim izdanjem Jeruzalemske Biblije. Usto ćemo svim nagrađenima dodijeliti certifikat o sudjelovanju u natječaju.

Svima mladima koji su sudjelovali u ovom natječaju zahvaljujemo, a nagrađenima srdačno čestitamo. Imali smo za cilj da mladi pokažu svoje književno stvaralaštvo i da njeguju hrvatski jezik. Nakana nam je da rubrika „Mladi Hrvatski Odisej“ ostane stalna rubrika u našem listu, pa pozivamo sve one koji su nam dosad slali svoje radove, kao i one koji to dosad nisu činili, da nam i dalje šalju svoje pjesme, priče, karikature, crteže... Rado ćemo ih objaviti. ■

Prijestolje ljepote

Kako je snažna
ova ljubav
koja upija
svaku riječ
i svaki dodir
te prožima
i najmanji kutak
umorne nutrine.

Da, Oče,
snažna je
ova ljubav.
Drobi,
razdire,
zemlji priginje,
nemirom obdaruje...

A onda
kao da sve
uzdigne
na prijestolje
smisla i ljepote.

Diana Dolić

Potpuno predanje

Znam da bi volio
da Ti se potpuno predam,
da svoje misli,
želje,
težnje,
strepnje,
svoja nadanja
u Tvoje ruke stavim:
bez sumnje,
potpuno,
predano -
znam da bi to volio.

Ali, Oče,
meni se sada
kojiput neda.

Diana Dolić

Onoj koju slutim

O, kako si sućušna i krhka
jedva da i postojiš.
A ipak, najljepša si čarolija
moje razigrane dječje mašte.
Ti si slatka čežnja,
moja najveća želja
mada još neostvarena
ja te već sada nosim u srcu
sa svim radostima i patnjama
kao što se majka raduje i strepi
za svojim čedom
još od samog početka
još dok bijaše zametak.
A kad jednom svjetlost jave
obasja snove o tebi
i ti se rodiš u mom naručju
lijepa, sva u bijelom
nestaće svi strahovi, sumnje
a život će procvjetati
novim, nježnijim bojama
iskrene ljubavi.

Dalibor Perković, Mainz

Ostaj ovdje

Kad se mržnja nakoti i zlo zakmeči
a rebra stisnu srce i pluća,
nigdje nemoj pobjeći
od svoje krune od trnovitog pruća.

Kad ti zmija razum kida
i otrov dođe do duše strasne,
skupi ovo malo bistrog vida
i ne daj da ti nada ugasne.

I ako prokletstvo laži
u srce te bijesno zgodi,
ti ponosno svijetu kaži
čija te majka rodi.

Zagrli svoj kamen goli
i ne idi dalje od svog neba,
u ovoj pustoši još te netko voli
a u tuđini nitko te ne treba.

Dalibor Perković, Mainz

Na straži

O Gospode,
nikad dulje noći
svi moji udovi tijela se rastaču
kao olupine
već umorne od bjesnih oluja
i zlih mornara
što već desetljećima
sebično žele usidriti svoje brodove
u naše mirne luke.

O Gospode, nikad dulje noći
kao da je cijela vječnost zgusnuta u njoj
kao da više ništa ne postoji
osim blatnog rova, straha i tame.

Trebam Te, Bože,
u ovoj varljivoj tišini, više nego ikad,
budi mi stariji brat
i priznat ću ti sve davno nataložene grijehe.
Obećavam, oprostiti ću i onima s druge strane
što me sad gledaju preko nišana,
sve ću ti priznati
a Ti mi reci samo jedno:
Kad će prestati ovaj okrutni rat?

Dalibor Perković, Mainz

Voćke

Sreća zrije
kada drvo mladosti cvjeta,
da li će plodom uroditi naša ljubav
još ove jeseni
još ovog ljeta
ili ćemo proći pored svega
kao kraj male crne točke
sanjati drvo ljubavi
a biti samo obične krhke voćke.

Dalibor Perković, Mainz

Život

Život je more uzburkano,
pustinski krici kojota,
plačna staza
što u propast vodi,
pučina
usamljenog mornara,
nepoznat put
za čovjeka na raskršću,
tamnica u kojoj smrt vreba,
potonula lađa
i spasli utopljenik,
uzdrmana savjest čovječja,
vrisak daljina
i bespuća.

Al' život je – život:
bljesak sunca
poslije oluja,
svjetlo
u tamnoj noći,
mjesec u plaveti nebeskoj. Marija Franjić, Rietberg

IZ NAŠIH MISIJA

GÖTTINGEN Ekumenska molitva za mir

Skupina mladih iz hrvatske katoličke misije u Göttingenu propovijeda i moli za mir. Mladi su molili za mir u Hrvatskoj i BiH na njemačkom jeziku u evangeličkoj crkvi sv. Ivana u Göttingenu, te u katoličkoj župnoj crkvi u Uslaru.

Sljedeću molitvu za mir imat ćemo 31. ožujka u evangeličkoj crkvi u Waake.

Mladi poručuju: svijet, čovjek i čovjekova civilizacija umiru u mržnji, nasilju i ratu.

U moru pitanja iskri samo jedan odgovor nadom ponovnog proljeća – MIR. Mir je moguć, jer On-Bog je mir.

Složno smo pjevali na hrvatskom i njemačkom jeziku uz podršku prisutnih. Zapalili smo svijeće i molili.

Naš svećenik Drago Čurić u svojoj propovijedi ukratko se osvrnuo na trenutnu situaciju u našoj domovini, te pozvao prisutne na molitvu i podršku, i završio: „Blago vama ako ste mirotvorci, jer ćete se djeca Božja zvati.“

Josipa

Junge kroatische Katholiken beten für den Frieden gemeinsam mit den evangelischen Deutschen in der evangelischen Kirche in Uslar 16.1.1995

Prvopričesnici hrvatske zajednice Göttingen predstavljaju se svojoj zajednici vjernika

Predstavljanje prvopričesnika

Ovogodišnji pripravnici za prvu pričest predstavili su se župnoj zajednici s temom: „Ja sam trs, vi ste mladice. Tko ostaje u meni i ja u njemu, rodi mnogo roda“ (Iv 15,5).

Potvrdili su mladi vjernici svoj kršćanski identitet – svoju pripadnost Isusu i Crkvi. U znak međusobne nedjeljivosti i zajedništva s Kristom, nalijepili su prvopričes-

nici listiće sa svojim slikama na simbol-stablo žive Crkve.

Ponosne mladice na velikom stablu Kristova zajedništva – žive mladice ucijepljene u Korijenu života svjedočili su i molili za trajni savez i vjernost.

Roditelji i ostali sudionici euharistijskog slavlja potvrđivali su pouzdano: „molimo Te, usliši nas!“.

dc

LINZ/AUSTRIJA

Kršćanski rokeri

Osamdesetih i početkom 90-tih, na trgovima i gradskim ulicama, pojavljuju se mladići i djevojke obučeni u jeans i kožnu odjeću sa šokantnim naljepnicama na jaknama i majicama. Mrtvačke glave, harmonijski crteži, narukvice, lanci, duge kose bili su prepoznatljivi u heavy-metal svijetu. Korijeni heavy-metal glazbe dolaze iz sredine 60-tih, kada na rock scenu stupa hard-rock. Danas se ovaj pravac stavlja u 70-te kao reakcija na psyhedelic rock.

Fasciniranost ovom glazbom bila je snažno prisutna kod mladih da se jedva primijetilo da su neka negativna strujanja zavladała unutar heavy-metal-rocka. Paklena glazba, sotonistička iskustva iskrila su iz tekstova heavy-bandova, a magijski ritual za vrijeme koncerata bili su česti na pozornicama.

Kao reakcija na crne i sotonske tekstove u Heavy-metal pjesmama, u Kaliforniji je osnovana White-metal-scena. Ovi glazbeni sastavi, od kojih su najpoznatiji: Guardian, Stryper, Joshua, Bloodgood..., nastupaju s kršćanskim tekstovima, blagoslivljajući publiku na koncertima. Poneseni primjerom velikog „Glasnika nade“, Isusa Nazarećanina, iskustvom „Guardiana“, negacijom egzotičnog iskustva pakla, dvojica braće Anto i Jadranko Bobaš na hrvatskoj rock-sceni pokreću projekt kršćanskog rocka (Christian rock) pod nazivom „Glasnici nade“. Kada se u svibnju 1991. pojavila prva demo-kaseta „Glasnika nade“, pozornost medija, glazbenih kritičara, simpatizera, naafasla je kao bujica. Promatrajući, udivljeno, oduševljenje publike ovim projektom, pater Anto je slobodno prokomentirao da i Bog voli heavy-metal.

4. veljače, u maloj, ali prepunoj, dvorani Hrvatske katoličke misije Linz, dva člana „Glasnika nade“, Anto i Jadranko, svojim kršćanskim tekstovima i zvukom akustične gitare, oduševili su mladu publiku.

U nedjelju, 5. veljače, na sv. misi u Kleinm nchenu, p. Antu i Jadranka mogli su čuti svi vjernici. Pozdravljajući ih pri odlasku, mladi i stariji, zaželjeli su im ustrajnost i nadu Glasnika u naviještanju Radosne vijesti.

Božo Raić

IZ NAŠIH MISIJA

LÜDENSCHIED

Neues Gemeindezentrum eröffnet

Am Samstag weihten zahlreiche Kroaten feierlich ihr neues Gemeindezentrum an der Sauerfelder Str. 28, ehemalige Villa Deumer, ein. Man begann das Fest mit einem Gottesdienst in der St. Joseph-und-Medardus-Kirche, leitete dann über zum buntgestalteten Programmteil in der Aula des Geschwister-Scholl-Gymnasiums und ließ den Tag mit einem reichhaltigen Buffett im Gemeindezentrum ausklingen.

Seit etwa 25 Jahren gibt es die kroatische Gemeinde in Lüdenschied. Zuerst befand sich der Gemeinderaum in der Philippstraße. Ab 1980 richteten sich die Katholiken in der Sedanstraße ein 35 Quadratmeter großes Büro ein. In der Deumer-Villa hat die wachsende Gemeinde nun ein ausreichend großes Domizil gefunden.

So formulierte Pfarrer Branko Šimović, daß Glauben kaum von Kultur trennbar sei. „Im Schoße des Glaubens entstand die Ehre, unser Zentrum eröffnen zu dürfen“. Ferner ging er auf die Vergangenheit des Volkes ein: „Wir sind stolz auf unsere Vergangenheit, unsere 1300jährige Kultur. Nie haben wir Angriffskriege geführt. Wir sind ein friedliches Volk“, das sich stark mit Deutschland verbunden fühle.

Ulrich Rotterdam, Oberverwaltungsrat des bischöflichen Generalsekretariats, Bistum Essen, nahm den Dank des Pfarrers entgegen und gab einen ausgiebigen Rückblick über den Werdegang der kroatischen Gemeinde Lüdenschied. Ausländerreferent Michael Meurer, Bistum Essen, verkündete, daß das Gemeindezentrum eine äußere Voraussetzung für gute innere Gemeindearbeit darstelle. Dechant Johannes Broxtermann bezeich-

nete die Gemeinde als Rückhalt, die den einzelnen vor Entwurzelung hier im Ausland bewahre. Bürgermeisterin Lisa Seuster übermittelte Grüße aus Rat und Verwaltung. „In der momentanen Zeit des Abbaus“, so die Bürgermeisterin, „ist es etwas Besonderes, ein Zentrum der Kulturpflege einweihen zu können.“ Die Kinder betrachten Lüdenschied als ihre innere Heimat. Gerade für sie sei es wichtig, Zusammenhalt in der Kultur ihrer Eltern zu finden und auch ihre Sprache zu pflegen. Dr. Dragutin Sajko Vertreter der kroatischen Botschaft in Deutschland, begrüßte die Anwesenden in ihrer Heimatsprache. Äußerst fröhlich und farbenfroh gestalteten die Jugendgruppen das Rahmenprogramm. Die Jugendlichen der kroatischen katholischen Gemeinde Dortmund formierten sich zum Tamburica-Orchester. In bunten Trachten gaben die kroatische Folkloregruppe Essen und die Jugend der kroatischen Gemeinde Hagen, Volkstänze zum Besten. Dabei versprühten die jungen Tänzer ansteckende Fröhlichkeit und nicht übersehbare Lebensfreude. Die Kinder der gastgebenden Gemeinde sangen unter der Leitung von Gref Pavica Planinc drei Lieder in ihrer Muttersprache.

(Aus „Lüdenschieder Rundschau“, 6.5.'95.)

DÜSSELDORF

Birajmo Croatiu

Wahlgruppe CROATIA zur Wahl des Ausländerbeirates in Düsseldorf, Charlottenstr. 7, 40210 Düsseldorf, Tel.: 02 11/36 33 31

Sehr geehrte Damen und Herren!

Wie Sie sicherlich schon wissen, findet am 26.3.1995 die Wahl des Ausländerbeirates in Düsseldorf statt. In diesem Gremium werden wichtige Entscheidungen des Rates der Stadt Düsseldorf beraten und Empfehlungen ausgesprochen, die für das Leben der ausländischen Mitbürgerinnen und Mitbürger wichtig sind.

Allerdings werden im Ausländerbeirat nicht automatisch alle Volksgruppen in Relation

ihres Bevölkerungsanteils vertreten sein. Insofern ist es für uns Kroaten von entscheidender Wichtigkeit, unsere Kandidaten massiv zu unterstützen und vom Wahlrecht Gebrauch zu machen, damit auch die kroatischen Interessen vertreten werden.

An dieser Stelle möchten wir an Sie herantreten und um Ihre Unterstützung bitten: Um alle kroatischen Wahlberechtigten benachrichtigen zu können, brauchen wir dringend Unterstützung in Form von Postwertzeichen und Briefumschlägen. Da in Düsseldorf ca.

Caritas Sarajevo

Von der Caritas der Erzdiözese Vrhbosna Sarajevo wird in dieser Zeit, in dieser sehr schweren Zeit für unser Volk und unsere Erzdiözese, sehr viel erwartet:

- Hilfeleistung an die Bevölkerung und an die Priester, die auf dem Erzbistumsterritorium noch geblieben sind.
- Hilfeleistung an geflüchtete und vertriebene Priester und ihre Pfarrkinder.
- Hilfeleistung an Halb- und Vollwaisenkinder.
- Hilfeleistung beim Wiederaufbau von zerstörten oder beschädigten Häusern und Wohnungen.
- Durch Wiederherstellung von Kleinbetrieben, um die Rückkehr der Flüchtlinge zu ermöglichen.
- Hilfeleistung an Einzelnotfälle bei ärztlicher Behandlung oder Hilfeleistung an Studenten aus unserer Diözese, die unsere Unterstützung dringend benötigen, usw.

Wir bitten Sie hiermit bei jeder sich bietenden Gelegenheit in Ihrer Diözese unser Fürsprecher zu sein.

Wenn Sie in der Lage sind uns finanziell zu helfen, dann bitten wir das Geld, mit Verwendungsvermerk, auf unser Devisenkonto bei der

**PRIVREDNA BANKA ZAGREB, d.d.,
Konto-Nr. 70300280-9982800-344349,**
zu überweisen.

Im Namen der Notleidenden danken wir Ihnen für Ihr Mitgefühl und Ihre Unterstützung.

Mit freundlichen Grüßen

don Anto Perić, Caritasdirektor

4000 wahlberechtigte Kroaten leben, übersteigen alleine die Kosten für das Porto unsere finanziellen Möglichkeiten.

Falls Sie sich zu einer Unterstützung entschließen wollen, können sie uns Briefmarken und Briefumschläge in beliebiger Menge vorbeibringen oder auch selbstverständlich an die o.g. Adresse zuschicken.

Poštovani i dragi naši!

Ovih dana ste dobili ili ćete dobiti poštom poziv na izbore (Wahlbenachrichtigung) za Savjet stranaca u Düsseldorfu. Sačuvajte poziv i dodite s putovnicom na glasačko mjesto (Stimmbezirk) u svom dijelu grada, u nedjelju 26.3.1995.

Naša lista pod brojem 1 i ovaj put nosi ime CROATIA. Glasujmo svi, glasujmo za CROATIJU!

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

DUISBURG

U čast kardinala Stepinca

Hrvatska katolička zajednica u Duisburgu proslavila je 12.2. svoga zaštitnika, Slugu Božjeg kardinala Alojzija Stepinca.

U Duisburgu se svake nedjelje već niz godina slavi hrvatska misa u 16 sati. Tako je bilo i u nedjelju, 12. veljače. Toga je dana hrvatska katolička zajednica slavila svoga zaštitnika, Slugu Božjeg kardinala Alojzija Stepinca. Misa je započela malom svečanom procesijom kroz crkvu. Ukrašenu sliku kardinala Stepinca nosile su djevojke u hrvatskim narodnim nošnjama. Postavile su je na istaknuto mjesto uz oltar. Misu je predvodio i propovijedao fra Anto Batinić, urednik *Žive zajednice*. Osim fra Stjepana Mikulana, voditelja misije, koncelebrirali su i fra Božo Rimac (voditelj HKM Gelsenkirchen) i fra Bernard Rubinić (voditelj HKM Mülheim). U propovijedi je istaknuto da se i 35 godina nakon Stepinčeve smrti nastoji prikriti ona svijetla, istinita strana kardinala Stepinca, te da neki još uvijek ostaju pri onoj strani koju je iskonstruirala antikatolička i antihrvatska propaganda. Stepinčevo geslo „U tebe se, Gospodine, uzdam“ može nam poslužiti kao strelovita molitva u svakodnevnom životu. Posjetom Stepinčevu grobu u zagrebačkoj katedrali Ivan Pavao II. je na

Ministrantice i ministranti sa slikom kardinala Stepinca. Foto: Ivan Orsulčić

neslužben način kanonizirao kardinala Stepinca, a s tim se na hipodromu, pred Papom, dugim pljeskanjem složila i Crkva u Hrvata...

Prinos darova bio je iznimno svečan i bogat. Mladi su prinijeli kruh, vino i vodu, veliku krunicu te raspelo s ranjenim Isusom iz domovine. U misi je sudjelovalo gotovo 400 vjernika. Pjesma je bila živa, a molitva iskrena.

Poslije svake mise u Duisburgu je običaj otići na kavu u prostrane misijske prosto-

rije. Ondje se ljudi vide, porazgovore, zapjevaju. Za ica, piće i posluživanje se brine misijski odbor od šest obitelji. I tog nedjeljnog predvečerja misijska dvorana je bila prepuna. Dok su se prisutni gostili, fra Stjepan (iz provincije zagrebačkih trećoredaca) nam je ukratko dao osobnu kartu duisburške hrvatske zajednice. Misija je osnovana 1971., a ima oko 2000 vjernika, te oko 500 izbjeglica. Na misi bude prosječno oko 350 do 400 ljudi, a najveći broj ih dođe kad se slavi krizma. Tako je za krizmu prošle godine u crkvi bilo preko 700 ljudi.

Zajednica je svoje djelovanje usmjerila na tri dugoročnije akcije: kumstva djeci bez roditelja (dosad se brinu za 11 djece); pomoć invalidima domovinskog rata (skupina od četrdesetak vjernika izdvaja mjesečno po 20 DM); akcija žena za ugroženu djecu u domovini (skupina od četrdesetak žena izdvaja mjesečno do 50 DM). Utorkom i četvrtkom slavi se misa za mir u domovini. 1994. godine priređen je tečaj hrvatskoga jezika za one koji „šepaju“ u ispravnom govorenju hrvatskim jezikom.

Fra Stjepan djeluje u Duisburgu pet godina. Pomaže mu pastoralna suradnica Josipa Polić. Misija priređuje prigodično i zabave, pa je dan ranije održana karnevalska zabava. Žao im je što se na zabave odziva malo ljudi. To je ipak prilika da se na vanjski i opušteniji način pokaže zajedništvo, da raspršeni Hrvati i u ozračju pjesme i plesa dožive barem djelić domovine u tuđini.

tg

P. Stjepan Mikulan s najmlađima na proslavi karnevala

IZ NAŠIH MISIJA

BERGHEIM · NOGOMETNI TURNIR HRVATA I NIJEMACA

Golovi su bili sporedna stvar

Između Kölna i Aachena nalazi se grad Bergheim. Gradić sa 60.000 stanovnika, poznat po površinskim ugljenokopima. Ugljenokopi i termoelektrane simboliziraju ovaj industrijski grad; a moto grada jest: Voll Energie – punom parom. Tu žive (prema statistikama) 153 Hrvata. Među njima je i Anto Željko Kovačić, dugogodišnji politički emigrant i namještenik grada Bergheima. On je duša male hrvatske zajednice a ujedno i predsjednik Ogranka Matice Hrvatske.

Uz politički angažman nije zaboravio ni potrebe onih najugroženijih. Više od 20 godina nije vidio rodnu grud, ali je sve to nadoknadio. Od 1991. pa do danas taj pedesetogodišnjak je 42 puta posjetio domovinu vozeći pomoć.

Budući da rat predugo traje a sredstava je sve manje; on je došao na ideju, da se preko sporta postigne i nešto materijalnoga.

Kao predsjednik Ogranka MH obratio se hrvatskim ugostiteljima iz bliže i daljnje okolice, kako bi mu pomogli pri financiranju nogometnog turnira.

Gotovo da i nije bilo nikoga tko se nije odazvao pozivu. Vrijedni hrvatski ugostitelji, oni koji su najviše doprinijeli za domovinu, kao da su se natjecali tko će ljepše i više donijeti: odojke, janjetinu, nareške...

Bilo je svega i za oči i za želudac. Jedni su donijeli jelo, drugi platili piće, treći financirali pokale, a oni iz Bergheima prihvatili su se posla.

U sportskoj areni vodila se bitka za svaku loptu. 700 gledalaca dizali su se na noge. Sedam hrvatskih i tri njemačke momčadi; deset želja, ali samo se jedna može ispuni-

ti. Najviše simpatija uživala je momčad njemačke policije. Najveći rivali u areni bili su nogometaši Hrvatske katoličke misije Aachen i Hajduka (Mettmann). Oni su imali najviše navijača. Nakon predigri održan je mali kulturni program.

Hrvatsko folklorno društvo iz Kölna „Koraci u tuđini“ izvelo je više narodnih plesova, a publika to je obilato nagradila pljeskom.

Odigrane su i dvije utakmice izvan konkurencije.

Mladi Hrvati (12–14 godina) pobijedili su Jugend 07 (Bergheim) sa 3:1. Sva tri gola za mladu reprezentaciju dao je Adam Jolić. Poslije toga su nastupili: Plavi (debeli) protiv Crvenih (mršavi). Svi mi znamo da su mršavi brži, ali ovdje su debeli pobijedili. Bilo je i smijeha.

Iza toga su počele finalne bitke. U borbi za treće mjesto između Hajduka (Mettmann) i Erftkreis Polizei, pobjeda je pripala kotarskoj policiji.

U finalu su se sastali HKM Aachen-Croatia (Bergisch-Gladbach). Obje su momčadi oduševile, ali HKM Aachen dala je gol više i tako postala pobjednik turnira.

Za najboljeg golmana turnira proglašen je Ivo Barić (Hajduk, Mettmann), a najbolji igrač je Andrija Paradis (HKM Aachen).

Uz sportski i kulturni program bila je i izložba fotografija. To je djelo gospodina Jure Loze koji je proveo u emigraciji 37 godina. On je sve događaje u borbi za stvaranje i očuvanje hrvatskoga identiteta obilježio foto-aparatom.

Mnogi su se začudili kada su vidjeli da su Hrvati i prije 40 godina radili za Hrvatsku.

Desetak kvadratnih metara pokrivalo su fotografije o djelovanju Hrvata.

Inače pokrovitelj turnira bio je gradonačelnik grada Bergheima Willi Schmitt. Među gostima je bio i dopredsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa gospodin Branko Marić, kao i predsjednik hrvatskih ugostitelja gospodin Šime Ivančević.

Proglašenje pobjednika i predaju pokala i priznanica predvodio je visoki gost iz Bonna dr. Dragutin Sajko, savjetnik hrvatskoga veleposlanstva.

Inače, na turniru je skupljeno 6.803 DM. Novac će uglavnom biti upućen u domovinu, a organizator je 500 DM predao njemačkoj organizaciji koja se brine za stare i nemoćne. Ovaj gest Hrvata zabilježio je i njemački tisak.

Svima koji su na bilo koji način pomogli ovaj veličanstveni skup Hrvata i Nijemaca od srca zahvaljuje organizator turnira i već vas pozivamo 20. siječnja 1996. na novi turnir „Croatia '96“.

AK

CHAMBÉRY/FRANCUSKA

Knjige na dar Hrvatskoj

Inženjer Josip Aleksić, rođen 1902. u Ribniku kraj Gospića, najstariji je član Hrvatske katoličke misije Lyon-Chambéry. U Francusku je došao 1. listopada 1948. Od početka djelovanja hrvatskih svećenika na ovom području bio je organizator naših ljudi i vjerni suradnik svećenika. Svojim obrazovanjem ali još više svojim domoljubljem i kršćanskim pristupom ljudima stekao je veliki ugled i poštovanje kako naših ljudi tako i Francuza. Gospodin Aleksić bio je i ljubitelj knjige tako da je za vrijeme svoga boravka u Francuskoj prikupio obilnu osobnu biblioteku. Prošle godine darovao je Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu 629 naslova sa 1625 svezaka. U zahvali ravnatelj Nacionalne i sveučilišne biblioteke piše: „U ime Nacionalne i sveučilišne biblioteke iskreno Vam zahvaljujemo na dragocjenom daru knjiga i periodike kojom ste obogatili ne samo fond naše Knjižnice i to ne samo fond hrvatskih knjiga već i znanstvenih knjiga, poglavito na francuskom jeziku“.

Tako se još jedanput potvrđuje koliko je velika ljubav naših ljudi iz iseljništva prema domovini i njezinu duhovnom i materijalnom napretku. Zanimljivo je spomenuti da je inženjer Aleksić vjerojatno i najsariji pričuvni brigadir hrvatske vojske.

I. Balukčić

A. Ž. Kovačić i Frano Đurić predaju 500 DM gospodinu Dieteru Stefenu kao dar Hrvata starima i nemoćnima u Bergheimu. Foto: Metz

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

LYON

Razgovor s veleposlanikom

U nedjelju, 19. veljače, u obnovljenoj dvorani Hrvatske katoličke misije u Lyonu, na tribini „Hrvati jučer, danas sutra“ predavanje o aktualnoj situaciji u domovini i odnosu Europe i svijeta prema Hrvatskoj održao je hrvatski veleposlanik u Francuskoj dr. Branko Salaj. Veleposlanik je posebno govorio o nekim pozitivnim pomacima u francuskoj politici prema Hrvatskoj, kao što su npr. ukidanje viza između dvije zemlje, ubilježba hrvatske nacionalnosti u službene dokumente, pravo na hrvatsku dopunsku školu, a

očekuju se i neki gospodarski sporazumi. Posebno je naglasio potrebu jedinstva Hrvata u ovim povijesnim trenucima kako u domovini tako i u iseljeništvu. Nakon predavanja bila je prilika za postavljanje pitanja, što su naši ljudi iskoristili da pitaju o konkretnim problemima koji ih muče. Jedno od pitanja je bilo da li se razmišlja o otvaranju konzulata u Lyonu, ili za početak da u Lyonu budu barem tzv. konzularni dani jer ima puno problema koji se ne mogu riješiti samo pismenim putem ili telefonom.

Veliki broj prisutnih potvrđuje činjenicu kako su naši ljudi u iseljeništvu željni istinskih informacija iz domovine.

Na početku ove tribine upriličena je i mala svečanost na kojoj su polaznici Hrvatske dopunske škole u Lyonu izveli „Svakidašnju jadicovku“ Tina Ujevića. Potom je nastavnica u ovoj školi Vera Tomićić predala nagradu Suzani Anušić, učenici koja je osvojila prvo mjesto na natječaju za najbolji pismeni rad među učenicima svih odjeljenja Hrvatske dopunske škole u Francuskoj a koja je osvojila i prvo mjesto na božićnom kvizu u Parizu na temu: Kardinal Stepinac.

Ivo Balukčić

HATTERSHEIM/TS.

„Gradečki Pavlovec“ i u Njemačkoj

Od 27. do 29. siječnja ove godine održan je u malom gradu Hattersheim/Ts. seminar folklor za tamošnju folklornu skupinu „Dragutin Domjanić“ koja već nekoliko godina djeluje pri vijeću stranaca (Ausländerbeirat) toga grada. Bosiljka Dreher je zastupnik stranih sugrađana, a posebno se zalaže oko hrvatske prezentacije u tom gradu.

Trodnevni seminar održala je gospođa Branka Birt, voditeljica izvorne folklorne skupine ogranka „Seljačke sloge“ iz Gradečkog Pavlovca. Ona je kroz ovo kratko vrijeme prenijela plesničima u Hattersheimu plesove Gradečkog Pavlovca. Tu je riječ je o izvornim plesovima; **Lera, Vražja nevolja, Coprnica, Tropača, Tri koraka, Suhi most, i Hrvatski drmeš.** Plesove Gradečkog Pavlovca njeguje plesna skupina kulturnog društva ogranka „Seljačke sloge“. Ono djeluje u Gradečkom Pavlovcu od 1935. Tih je godina u svakom selu okolice Vrbovca djelovao ogranač „Seljačke sloge“, ali se održao jedino gore spomenuti. On djeluje kontinuirano. Sudjelovali su i na 1. međunarodnoj smotri folklor 1951. u Opatiji. Bili su

i česti sudionici međunarodnih smotri folklor u Zagrebu. Na smotri 1993., obnovljeni mnoštvom mladih članova, pod vodstvom gđe Birt, nastupilo je njih pedesetak.

Izvorni plesovi ovog mjesta prenose se neizmijenjeni iz pokoljenja na pokoljenje. Jedan od osnivača „Ogranka seljačke sloge“ bio je djed gospođe Birt. Imali su mnoštvo nastupa, a jedan od značajnijih bio je u čast dolaska Eleonore Roosevelt u Gradec.

Danas u tom ogranku pleše četvrta generacija. Plešu u izvornim nošnjama djedova i baka. Ljepota nošnje je u njezinoj jednostavnosti, napravljena od domaćeg bijelog platna. Žensku nošnju ukrašuju šarena tkanica i crvena mašina na prsima. Djevojke pletu pletenice i kopčaju ih u potkovu na potiljak glave. Udate žene nose pokrivala za glavu („poculice“). Na nogama imaju opanke. Muška nošnja, također od bijelog domaćeg platna, sitno (ručno) nabrana, a krasi je crveni prsluk (lajbek). Gospođa Birt vodi ovu skupinu već osmu godinu. Prije nje vodila ju je 38 godina Sidonija Knežaurek. Važno je spomenuti da je rad plesne skupine

cijelo vrijeme pratio i tamburaški orkestar. Danas je ovaj sastav obnovljen pod vodstvom nastavnika glazbe Slavka Koščaka.

Ganuta, da se naši mladi i izvan granica svoje domovine okupljaju i uče svoju kulturu kako ne bi zaboravili ono što su njihovi djedovi i bake ostavili, gospođa Birt bila je oduševljena uspjehom, izdržljivošću i jakom voljom mladih folklorista, te otputovala sretna u naš dragi vrbovečki kraj.

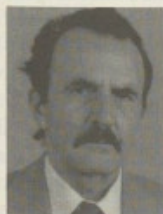
Svi oni koji su zainteresirani naučiti izvorne plesove iz Gradečkog Pavlovca, mogu se obratiti izravno na:

Branku Birt,
Trg Petra
Zrinskog 15,
3216
Vrbovec,
Tel.:
0 41/89 12 43.

Branka Birt 1972.

IN MEMORIAM

Anto Jelić

Anto Jelić rođen je 15. 4. 1932., u selu Zelenike kod Dervente. U domovini je radio dugo kao sezonski radnik, a u Austriji je neprekidno radio 10 godina, gdje je zaslužio i malu mirovinu. S izbjeljnjem rata u Hrvatskoj kao i u Bosni, naš Anto je ostao godinu dana braniti

svoje rodno mjesto. Njegova supruga Lucija sa svojih petero djece bježi iz Bosne u Hrvatsku. Iz Hrvatske potom ide kao izbjeglica s 2 sina, kćerkom i unukom u Nürnberg/Bavarska, odakle je njemačke vlasti šalju za grad Bayreuth, a onda dalje u malo mjesto Bad Berneck, 15 km od Bayreutha. Nakon godinu dana izbjeglištva u jednom hotelu, ponovno ih šalju u Bayreuth, gdje sad zajedno s ostalim izbjeglicama žive u jednom hotelu.

Prije godinu dana obitelji se u Bayreuthu pridružio i Anto, pa se obitelj opet okupila.

Uključili su se u našu malu misiju, gdje dolaze svake nedjelje na svetu misu.

Drugog siječnja ove godine Anto je otišao na izlet sa sinom i unukom, ali pogiba u prometnoj nezgodi. Prevezen je u Hrvatsku, gdje je i pokopan. Čudno, bio je godinu dana u Bosni u ratu i ostao živ, poginuo je ovdje u miru, u Bayreuthu.

Naša misija je ostala bez jednog dobrog i dragog člana. Za cvijeće i sprovod skupili smo 1500,- DM koje smo predali supruzi pokojnog Ante. Misu zadušnicu za pokojnika je slavio naš pater Ivan Vargec.

Pavo Mikić

STUTT GART –
FREISING – NEUSS

Isusovim stopama

Hrvatski hodočasnici
iz Njemačke u Svetoj zemlji

Fra Miro s hodočasnici u Kafarnaumu

Početkom godine, po već ustaljenom običaju, Hrvati iz Njemačke hodočaste u Svetu zemlju. Ovoga puta 47 hodočasnika (većim dijelom iz Stuttgarta), u organizaciji hrvatskih kat. misija: **Stuttgart-Freising-Neuss**, pobožnošću djece Božje, hodaju stopama Isusovim (30.1.do 6.2.1995.) i pod predanim vodstvom iskusnog fra Mira, „čitaju“ svima dostupno „Peto Evanđelje“, kako sv. Jeronim znakovito nazva Svetu zemlju.

„Čitanje“ je bilo sveobuhvatno. Počeli smo od Nazareta, prvog susreta Vječnosti s vremenom, Boga s čovjekom. Nastavili u Betlehemu, gdje je Život rođen od miljenice Božje, Bezgrešne. Prosljedili na područje Genezaretskog jezera, gdje je Isus najdulje navješćivao Radosnu vijest Božjeg spasenja – Evanđelje. Gdje je iz ljubavi prema čovjeku najviše čudesa učinio. „Čitanje“ smo završili na stijeni Kalvarije i litici groba Isusova, gdje je tvrdi kamen na kratko uzeo život da bi ga nakon tri dana božanstvom obnovljen i produhovljen nama za svjedočanstvo ponovno dao. Tu je Uskrsli potvrdio istinitost svih riječi i djela svoga kratkog života. Tu je vječni Otac ljubljenog Sina svoga proslavio dajući mu vlast nad svim stvorenjem. I nad samom smrću.

Mnogi tek ovdje spoznaše da je Biblija nastala u vremenu i prostoru običnom i ljudskom, a opet je nadahnuta i prožeta neprolaznom i svemoćnom snagom Božjom. Nekima je to bio prvi stvarni susret s Riječju Božjom, s Biblijom. Zavolješe je i obećaše nastaviti čitanje u svojim obiteljima. Spominjalo se slušanje Riječi Božje na misnim sastancima u vlastitim zajednicama, ali s manjkavom pozornosti i nedostatnim razumijevanjem. U Svetoj zemlji su i mise drugačije, kaže neki. Svakodnevne su mise (Nazaret – spilja navještenja, Genezaretsko jezero – crkva

Petrova primata, Betlehem – spilja rođenja, Getsemanski vrt – crkva Isusove agonije, Dvorana poslj. večere i Isusov Grob) bile su prigoda za još veću otvorenost Bogu, za još dublji doživljaj vječnosti u našem običnom ljudskom životu. Srce se ovdje lakše otvara i razumijeva samo srcu dostupne tajne Božje. Jer nije sve u tome da se vidi, nego da se doživi i proživi. A mi smo doista doživjeli i proživjeli milosno vrijeme od Boga nam darovano. Tri svećenika su se skrbila za naše života željne Božje istine i ljubavi: fra Ante, fra Ivan i fra Miro.

Teško je izdvajati posebno znakovite trenutke. Cijelo vrijeme je bilo povlašteno. Tih osam dana proteklo je brzo i neprimj-

etno kao dašak; kao lahor koji napunja sve dubine ljudskog srca ispunjene čežnjom na neumrlašću, za vječnošću, za Bogom. S ljubavlju smo i mislima donijeli sa sobom sve naše radosti, patnje i stradanja. Prinijeli smo Bogu sve molitve onih koji su nam se preporučili; onih kojih su patnje nepodnošljive; onih koji moraju opraštati stvarnim neprijateljima; onih koji ga i ne znajući traže. To se osobito očitovao u samoći noćnog klanjanja u Getsemanskom vrtu, u crkvi za nas posebno otvorenoj. Uza stijenu koja je svjedok tjeskobe Isusove pred nasilnom smrću, stijenu koja je na sebe primila kaplje krvavog znoja one večeri Velikog četvrtka.

Tu smo molili snagu da možemo oprostiti onima koju su nas zlostavljali, proganjali i ubijali. I dobili smo. Spoznali smo kako je teško moliti za stvarnog, a ne izmišljenog neprijatelja, ali ne i nemoguće! Molili smo za njih „jer ne znaju što čine“ Bog nam je dao snagu za to. Molili smo i za naše neprijatelje!

I onda: povratak kućama. U život. Čusmo i ovog puta riječi: „Oče, još ne bismo išli natrag! Samo još koji dan u blizini Božjoj, daleko od svega svakodnevnoga“. A Mandica na povratku u svoje mjesto puna dobrote uzdahnu: „Oče, kako je Freising ružan poslije svega onoga!“ Ali tu nam je živjeti Božji život, Božju blizinu i svojom dobrotom uvećavati slavu Božju i ublaživati patnje drugih oko sebe. Upravo zato i bijasmo: **Na kršćanskim izvorima, u Svetoj zemlji!**

Fra Miroslav Modrić

STUTT GART

Seminar za ministrante

U planinskom mjestu Feriendorfu Sonnenrainu pokraj Freudenstadta HKM Stuttgart je od 10. do 12.2. priredila seminar za ministrante. 56 ministranata je tri dana slušalo predavanja o ministrantskoj službi u Crkvi, te o sv. Tarziciju, zaštitniku ministranata. Seminar su vodili fra Ivan Čugura, č.s. Tarzicija Čolina, te gospođe Draga Mandić, Stoja Jurković i Venka Miličević. Održan je i kviz znanja između mladih i starijih, ali su svi znali točne odgovore. Bilo je vremena za igru, šetnju, zabavu, uređenje okoliša, kućanstva. U svaku je kuću bilo smješteno po 6 ministranata ili ministrantica. Na završetku seminara obećali su da će ubuduće još revnije obavljati svoju dužnost oko oltara, što se pokazalo već na Stepinčevo, kada je misu služilo dvadesetak ministranata. ■

Nezaboravno Stepinčevo

Misija je u nedjelju, 12.2. priredila svečanu proslavu Stepinčeva u povodu 35. obljetnice smrti kardinala Alojzija Stepinca. Sve tri glavne mise koje se nedjeljom slave na području misije slavio je i propovijedao vlč. Josip Balog, župnik iz Krašića, rodnog mjesta kardinala Stepinca. U konkatedrali sv. Eberharda bilo je oko 2.500 vjernika. Vlč. Balog predstavio je kardinala Stepinca kao uzor i svjetionik u vjeri i domoljublju. Bilo je to uistinu nezaboravno Stepinčevo, koje je usto obilježeno i u prostorijama misije. Za dvije večeri je u misiji nastupila šibenska klapa „Bonaca“, s izvođenjem domoljubnih i zabavnih pjesama iz svih hrvatskih krajeva. „Bonaca“ je oduševila prepunu dvoranu, u koju se više nije moglo ući. Sa šibenskim pjevačima pjevala je povremeno čitava dvorana. Završeno je zajedničkim pjevanjem pjesme „Bože, čuvaj Hrvatsku“, koja se poput molitve vinula Bogu za naš narod i domovinu. ■

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

FRANKFURT

Oproštaj od Ivana Šponara

U prosincu 1994. priređen je u Frankfurtu oproštaj od Ivana Šponara, koji je nakon dvadesetšestogodišnjeg rada pri hrvatskoj inozemnoj pastvi u Njemačkoj otišao u zasluženu mirovinu. Gospodin Šponar je najprije radio kao pastoralni asistent u HKM Frankfurt, a zatim cijelo vrijeme do mirovine kao pastoralni asistent u Hrvatskom naddušobrižničkom uredu. Kroz cijelo vrijeme djelovanja zalagao se za interese Katoličke crkve i hrvatskog naroda, te je bio vrlo aktivan u organiziranju raznih manifestacija kojima se promovirala hrvatska kulturna i povijesna baština. Od Ivana Šponara oprostio se fra Bernard Dukić, koji mu je tom prilikom darovao jednu originalnu sliku Ivana Lackovića Croate. G. Šponar je bio i jedan od najaktivnijih suradnika „Žive zajednice“, pa mu ovom prigodom zahvaljujemo i želimo dobro zdravlje u daljnjem životu.

Ivan Šponar sa suprugom Šteficom

MÜNCHEN

Posjet biskupa Komarice i Hrvatski tjedan

Za Hrvate Münchena i okolice posjet banjolučkog biskupa Franje Komarice 12.2. bio je prava duhovna okrepa. Biskup Komarica je prije podne govorio njemačkoj javnosti o nesnosnim životnim uvjetima pod srpskom diktaturom u BiH. Govorio je kako nesrbi nemaju ni osnovnih ljudskih prava i sloboda, te kako se nad njima vrši neviđeni teror. Biskup Komarica slavio je iste večeri misu s kardinalom Friedrichom Wetterom u katedrali. U propovijedi je pozvao Hrvate, Nijemce i sve Europljane da se založe za poštivanje ljudskih prava u BiH, napose u područjima pod srpskom vlašću, te da pomognu iscrpljenom i preplašenom stanovništvu.

Komarica je istodobno zahvalio svima koji na bilo koji način pomažu njegovoj biskupiji. Nakon mise su kardinal Wetter i biskup Komarica, s upaljenim svijećama u rukama, sudjelovali u mirnoj prosvjednoj povorci do Odeonsplatz. Ondje su nazočnima podijelili Božji blagoslov, nakon kojeg se prolomio gromki pljesak a zaorila pjesma Mariji, Kraljici Hrvata.

Jedan drugi događaj, ovoga puta političko-gospodarske naravi, također je bio od izuzetna značaja za Hrvate u Bavarskoj. Od 18. veljače trajao je u Münchenu Hrvatski tjedan. O toj priredbi dosta se pisalo i govorilo u domovinskom i njemačkom tisku. Poznati dnevni list

„Süddeutsche Zeitung“ posvetio je tih dana Hrvatskoj cijelih 10 stranica svoga velikog formata. Bavarskoj i Njemačkoj predstavila se na Hrvatskom tjednu svojim gospodarskim, turističkim i kulturnim bogatstvom Vukovarsko-srijemska županija. Vlač. Tadija Franić, dekan, slavio je 19. 2. u St. Michaels Kirche hrvatsku misu u povodu nastupa svoje županije. Goste iz domovine ugostila je potom hrvatska katolička misija u Münchenu, u kojoj je 26. 2. svečano i završio Hrvatski tjedan. Tada je predstavljena ratna monografija Ante Miljaka, a „Slavonske lole“ izveli su koncert pod naslovom „I gorit će lampa opet nasrid Vinkovaca“.

Jozo Sladoja

IN MEMORIAM

Odlazak
ratnog
veteranaOswald
Zvonimir
Holub

Oswald Zvonimir Holub, poznatiji kao Coto, rođen je u Sarajevu 5. 7. 1924. Odgajan u hrvatskom duhu, s nepunih 18 godina stupa u hrvatsku vojsku da zajedno s mnogim mladim bojovnicima obrani hrvatsku slobodu, ističući da se naši vojnici nikada nisu podigli da pomognu uspostavu fašizma već da osnuju vlastitu nacionalnu državu.

Pun mladenačkog zanosa i neograničene ljubavi prema domovini želi dati više. Prijavljuje se u Francetićevu Crnu legiju koja

je postala poznata po hrabrosti i uvježbanosti, i kao takva predstavljala strah i trepet za svakog neprijatelja, a ne po zločinima koji joj se pripisuju. 11.4.'45. bio je teško ranjen u Usori, te time završava njegova ratnička karijera, ali njegove muke tek započinju. U pomoćnoj bolnici u Draškovićevoj u Zagrebu biva uhićen 9.5.'45. Nova vlast ne želi gubiti vrijeme s njegovim liječenjem, pa dva dana kasnije ostaje bez lijeve noge. Već 20.5.'45. prebacuju ga u logor Prečko, gdje ostaje 5 mjeseci – do amnestije.

Osjećajući se ponovno slobodnim vraća se u rodno Sarajevo i boravi kod sestre. Tek što se navikao na novi život, biva od strane OZNE ponovno uhićen 26.5.46. Nakon istrage i izmišljenih optužbi, osuđen je 8.11.46. na tri godine robije uz obrazloženje: tri godine robije za tri godine ustaštva je još i blaga kazna“...

Da bi se sve još gore završilo, početkom '47. OZNA ga ponovno uzima pod istragu

i nakon 9 mjeseci samice i mučenja, ne našavši nikakvih dokaza, osuđuju ga nedužno, a uz to i 90%-og invalida, na 13 godina robije. Izdržavao je kaznu po zatvorima Foče, Zenice, B.Luke, a slobodu dočekuje '59. Normalan život u domovini je za njega bio nezamisliv – ne jer to nije želio, već mu to nisu dopuštali.

Tako je 10.10.59. napustio domovinu i, kako je uvijek isticao, emigrirao u Njemačku, gdje je živio do svoje smrti.

O svojoj obitelji je malo pričao, iako mu je supruga bila uvijek uz njega. Svi ga pamte kao ratnog veterana kome je Hrvatska bila i ostala jedina i najveća ljubav.

Prošle godine sam od Cote dobio njegovu biografiju. Obratio mi se ovim riječima: „Ako o meni nekad budeš pisao...!“ Nitko tada nije ni pomišljao da ga za nekoliko mjeseci neće biti s nama.

A sada smo ga ispratili na vječni počinak. Počivao u miru!

Ivo Matijević

DOMOVINA • HEIMAT

SARAJEVO/ZAGREB

Napretkov fond za stipendiranje

Hrvatsko kulturno društvo „Napredak“ nastalo je od „Hrvatskog potpornog društva za potrebe daka srednjih i visokih škola u BiH“, osnovanog u Mostaru 14. rujna 1902. i „Hrvatskog društva za namještenje djece u zanate i trgovine“, osnovanog u Sarajevu 11. studenog 1902. Oba društva, gotovo identičnih ciljeva i zadataka, ujedinjuju se 1907. i djeluju pod zajedničkim imenom „Napredak“.

U Sarajevu se izgrađuje 1912. „Napretkova“ palača, zatim 1920. i 1921. đački domovi „Kralj Tomislav“ u Sarajevu i „Kralj Petar Svačić“ u Mostaru. „Napredak“ je izgradio brojne višenamjenske domove u Tuzli, Zenici, Bugojnu, Travniku, Vitezu, Širokom Brijegu, Brčkom i u Zagrebu prvi oblakoder u Bogovićevoj ulici. U prvih 25 godina postojanja odškolovalo je i pomogao odškolovati 6300 daka i studenata, među kojima i dva hrvatska nobelovca – Ivu Andrića i Vladimira Preloga. Poslije 47 godina vrlo plodnog rada i razvoja 1949. tadašnji režim ukida HKD „Napredak“.

Tek 29. rujna 1990. održava se Obnoviteljska skupština HKD „Napredak“ u Sarajevu. Za nepune 4 godine, razvio je brojne aktivnosti: kulturnog, društvenog, gospodarskog i humanitarnog sadržaja (knjige, časopisi, kalendari, predavačke tribine, koncerti, filmovi, izložbe). Osnova

vao je udruge znanstvenika i umjetnika, prosvjetnih, zdravstvenih, glazbenih, kazališnih, filmskih djelatnika i novinara. Obnovio je rad MPZ „Trebević“ čija se 100. obljetnica proslavlja u ovoj godini. Utemeljio je Gospodarsku zbornicu, poduzeće „Napex“, Gospodarsku banku, Napredak osiguranje, osnovao folklornu i plesnu grupu. Pružio je pomoć ugroženim u paketima hrane, lijekovima i novcu. Riječju „Napredak“ je i u ratnim uvjetima ponudio prepoznatljivost hrvatskog korpusa u Bosni i Hercegovini.

Budući da je primarni cilj „Napretka“ još iz 1902. godine bio stipendiranje talentiranih daka i studenata, želimo tu aktivnost, koju smo tek započeli, revitalizirati i ojačati. Zato se obraćamo svima – pojedincima, organizacijama, institucijama – koji nam u tom smislu žele pružiti materijalnu pomoć. Srednje škole i sveučilišta u BiH su devastirani. Mnogi daci i studenti su potpuno prekinuli ili bitno usporili studij. Mnogi nemaju nikakvih mogućnosti da nastave školovanje, jer u nekim regijama i do 70% pučanstva živi isključivo od humanitarne pomoći koja je sve siromašnija. Nada u neko skoro poboljšanje uvjeta još je uvijek vrlo slaba. Među izbjeglicama i prognanicima veliki je broj i daka i studenata. Na sveučilištima Hrvatske studira 3.500 studenata

iz BiH, od toga na Sveučilištu u Zagrebu 2.764. Ovi podaci i činjenice upućuju i „Napredak“ da se što više usmjeri prema obrazovnom sustavu. U cjelokupnoj društvenoj reprodukciji, odgoj i obrazovanje su najznačajnije komponente. Aktivnosti iz područja obrazovanja „Napredak“ će voditi pod motom: „Obrazovanje u funkciji kvalitetnog razvoja“.

Svoje materijalne priloge „Napretkovom“ fondu za stipendiranje možete dostavljati na ove žiro-račune i adrese:

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO „NAPREDAK“, Sarajevo, J. Stadlera 5, tel./fax: 441-686, žiro račun: 10196-678-39128.

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO „NAPREDAK“, Podružnica Split, Mihićevila širina 1, tel: 058/583-899.

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO „NAPREDAK“, Podružnica Zagreb, Strossmayerov trg 4/II, tel: 041/427-543, žiro-račun: Zagrebačka banka d.d., Savska 60, 700-9006335110-999 (devize), 809021-6335110-999 (za kune).

Očekujući vašu konkretnu pomoć u stvaranju „Napretkovog“ fonda za stipendiranje pozdravljamo Vas s motom: „Pomažući Napretku, stvaramo svoju sretnu budućnost“.

Prof. dr. Franjo Topić, predsjednik HKD Napredak

RIJEKA

Hrvatsko nacionalno hodočašće u Loreto

Priopćenje za tisak

Na blagdan Gospe Loretske 10. prosinca 1994. papa Ivan Pavao II. je osobnim prisućem otvorio svečani 700. godišnji jubilej internacionalnog svetišta Majke Božje u Loretu.

U Loretu se na poseban način štuje Sveta nazaretska kućica koja doziva u pamet zemaljski život Gospodina Isusa Krista u krugu Svete obitelji. Postoje duge i mnogostruke višestoljetne veze koje povezuju hrvatsku marijansku pobožnost s ove strane Jadrana s loretskim svetištem.

S Loretom, kao svetištem Nazaretske kućice, osobito je povezano naše hrvatsko svetište Majke Božje Trsatske.

Stoga sam na poticaj Stalnog vijeća Hrvatske biskupske konferencije prihvatio da naša Riječko-senjska nadbiskupija bude promotor Hrvatskog nacionalnog hodočašća u Loreto.

Imenovao sam Središnji odbor za organizaciju toga hodočašća, a operativni mu je tajnik

fra Serafin Sabol, gvardijan i čuvar trsatskog svetišta. Taj je odbor pod mojim predsjedanjem održao svoju prvu sjednicu 8. veljače o.g. sa sljedećim priopćenjem za javnost:

1. Marijansko hodočašće u Loreto, pod vodstvom hrvatskih biskupa, održat će se u subotu, 20. svibnja 1995.
2. U Loreto će se moći putovati brodovima i autobusima iz svih krajeva Hrvatske, Bosne i Hercegovine.
3. Organizatori hodočašća uskoro će priopćiti plan prijevoza brodovima i autobusima.
4. Ovim hodočašćem u Loreto Crkva u Hrvata se odaziva pozivu Svetog Oca, izraženom u apostolskom pismu **Na pragu trećeg tisućljeća**, da se uključi u višegodišnju pripremu na Isusovo treće tisućljeće u zajednici „s Marijom, Majkom Isusovom“ (Dj 1,14).

Mons dr. Antun Tamarut,

Predsjednik Središnjeg odbora, nadbiskup riječko-senjski

Stvarnost

*Znaš i sam
prebrzi su koraci tvoji
a ti bi da sporije
kroz život prolaziš,
više doživljavaš
pa i zvijezde dodirneš.
Nade su tvoje prevelike
tvoje želje nemoguće
a stvarnost ti pruža
nemilosrdno
svaki put iznova
samo razočarenje
pa tek onda shvatiš
da si previše malen i naivan
ubogi čovječe,
što manje tražiš
više ćeš imati.*

Duška Runje, Wiesbaden

KULTURA

KREFELD

Opet živo „Vrilo“

„Vrilo“ je ime hrvatskoga kulturnoga umjetničkog društva (KUD) iz Lovinca, a nastalo je između dva svjetska rata. Dje-lovalo je sve do 1955., kada je pod pritiskom ondašnje komunističke vlasti zamro rad društva. 1985. godine zahvatio je Liku kao i mnoge druge naše krajeve širom Hrvatske novi „južni vjetar“ i otopio do tada ledena srca za hrvatsku pjesmu, kolo i kulturu. Entuzijasti su dali društvu opet ime „Vrilo“ – simbol života, zajedništva i kulture, sadržaj svega lijepoga. Uključili su se u rad društva između ostalih Joso Kolak, dr. Javor Herljević, Pavao Račić. Obnavlja se opet ona izvorna nošnja ličkoga kraja: Lovinac, Sveti Rok, Ličko Cerje. U roku od jedne godine stavljen je rad društva na vlastite noge. Nažalost to ne potraja ni punih šest godina, a društvo doživljava opet svoj kraj 1991., kada su četnici zauzeli Lovinac.

Nova ideja za obnovu društva, makar i u progonstvu, izvan Like, nastala je 1993. na inicijativu ljubitelja rodnoga kraja, predvođenih obitelji Pavla i Nevenke Krpan iz Krefelda. Ona je započela sa skupljanjem novčanih sredstava za ponovnu izradu izvornih nošnji, koje su bile uništene barbarskim i ratnim razaranjem. Za izradu nošnji brinuo se osobno dr. Javor Herljević, današnji član društva i njegov prvi predsjednik iz prošlosti.

Gospođa Nevenka Krpan je, najviše svojim radom, prikupila 69.800 DM što je bilo dovoljno za ručnu izradu 20 muških i 20 ženskih originalnih nošnji.

KUD „Vrilo“ iz Lovinca u Krefeldu

Prvi nastup u ovim originalnim novim nošnjama bio je 18. studenog 1994., kada je obitelj Krpan pozvala KUD „Vrilo“ u Krefeld da nastupi sa svojim programom pred gledaocima iseljene Hrvatske, najviše iz Like što je bio razlog da se nastup nazvao „Ličke večeri“. Nastupilo je 35 članova KUD-a „Vrilo“ pred više od 200 rodoljuba i ljubitelja domovinske i ličke pjesme i glazbe.

U programu je nastupila i folklorna skupina Hrvatske katoličke misije Krefeld/Mönchengladbach u kojoj živi i obitelj Krpan, a misiju vodi svećenik fra Mato Martić.

Gledaoci i svi prisutni bili su oduševljeni kako programom tako i zabavom, te bogatom zakuskom koju su o svom trošku (4800 DM) također priredili Pavao i Nevenka Krpan sa svojim osobljem. Ali ni gledaoci nisu ostali „dužni“: za „Vrilo“ je skupljen prilog od 6.400 DM od ulaznica

k tomu još 4.600, te 200 DM kao Hrvatska zajednica Krefeld; dakle ukupno 10.840 DM.

Sav novac upotrijebit će se za nabavku boljih glazbala i tehničkih pomagala.

Dolazak društva „Vrilo“ u Krefeld omogućio je gospodin Petar Perlajn. On je darovao luksuzni autobus svoje putničke agencija „EUROSPLIT“ za prijevoz od Zagreba do Krefelda i natrag bez novčane nadoknade. Uz ovo pohvalno djelo obitelji Krpan postoji i stalna suradnja između općine Lovinac i Hrvata u ovom dijelu Njemačke koje okuplja Zaklada „dr. Mile Budak“, čiji je sadašnji predsjednik Pavao Krpan. Zaklada prikuplja sredstva za obnovu svoga porušenog lovinackog kraja. „Za vrijeme ovog rata oni su pružali veliku materijalnu pomoć. Poslali su domobranskoj bojni Lovinac četiri teretna vozila i jedno osobno vozilo za općinu Lovinac koja sada djeluje u progonstvu u Zagrebu, te niz drugih sredstava potrebnih za život i zbrinjavanje prognanih ljudi“ kaže zadarsko-kninski dožupan gospodin Pavao Račić.

Prema riječima dožupana, u društvu „Vrilo“, kao i u svim srcima prognanih Hrvata, je samo jedna želja: vratiti se u svoj rodni kraj, u dragi Lovinac, i ondje otpočeti s još većim elanom kulturno-umjetnički rad na dobro svih ljudi i ponos Like. „Lička večer“ u Krefeldu je jedan od brojnih primjera našeg hrvatskog naroda u dijaspori kako se pomaže u okviru hrvatskih katoličkih misija i drugih sportskih i kulturnih hrvatskih zajednica našoj domovini, na svim njezinim prostorima Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Velika hvala obitelji Krpan, velika hvala svim Hrvatima na „Ličkoj večeri“ i na brojnim drugim radnim satima za dobro svima u domovini i iseljeništvu.

Fra Mato Martić

Mladi tamburaši KUD-a „Vrilo“

KULTURA

BALVE/HEMER

Zapaženi nastupi obitelji Karačić

Prognana obitelj Ante Karačića iz Iloka osmislila je svoj prognanički život u Njemačkoj kulturno-umjetničkom djelatnošću pred njemačkom publikom. Već smo pisali o uspješnim glazbenim nastupima mlade Melite Karačić, a pisali smo i o djelovanju njezine majke Ankice, čiju smo kreaciju Iloka objavili na zadnoj stranici u prošlom broju. Ankica i Melita su početkom veljače bili ponovno u središtu kulturne javnosti u području Iserlohna. Kulturbahnhof Binolen e. V. i Kulturamt grada Balve priredili su kulturno-umjetničku matineju u dvorcu grofa Landsberga. U glazbenom dijelu programa nastupila je Melita Karačić svirajući na klaviru djela Beethovena i F. Schuberta. Ona je za svoj nastup pobrala simpatije preko 250 nazočnih slušatelja. Njezina majka Ankica, s prijateljicom Margot Schmitz izložila je djela na svili. Naslov izložbe glasio je: „Glazba na svili“. Ankica radi za grafički studio u Iserlohnu, vodi tečajeve slikanja na svili u Hagenu i Dortmundu i još nekim gradovima. Mjesne novine „Iserlohner Kreisanzeiger und Zeitung“ dale su veliki publicitet ovom događaju i o njemu izvijestile u dva navrata na prvoj stranici.

Ankica Karačić
i Margot
Schmitz
primaju
čestitke na
otvorenju
izložbe

PISMO GROFA ELTZA OD 10. 2. 95.

Protiv gluhog očaja

Cijenjeni gospodine Karačić,

Nadao sam se da ću naći koju mogućnost da budem preksutra u Balve, a pogotovo u tako lijepom okviru košto je dvorac mojeg starog prijatelja, grofa Landsberga. Ali kako me trebaju u Zagrebu, morati ću sutra onamo poći.

I to ne samo da uživam slike Vaše supruge i nastup Vaše kćerke – da joj izručim sve dobre želje za maturu u kojoj će se valjda ovih dana naći.

Nego da Vam izrazim moje oduševljenje kolikom ste snagom i uspjehom prešli kroz pakao progonstva i sebi i Vašima stvorili novi ispunjen život, toliko dalek od gluhog očaja koji je zauzeo toliko naših sugrađana u tuđini.

Te Vam srdačno želim da i nadalje živite u tom duhu dokle god se ne vratimo u Srijem. S lijepim pozdravom

Eltz Vukovarski

FILM · BERLINALE '95

Film, rat i novinarstvo

Marcel Ophulsov prilog na Međunarodnom filmskom festivalu u Berlinu

Na nedavno završenom Međunarodnom filmskom festivalu u Berlinu prikazan je i dokumentarni film „Veillées d'armes, Histoire du journalisme en temps de guerre“, redatelja Marcela Ophulsa. Film govori o radu pretežno stranih novinara u Sarajevu. Medijska centrala je hotel „Holiday Inn“. Među novinarima izgleda postoji nacionalna hierarhija kao u svjetskoj politici. Glavnu riječ imaju američki, engleski i francuski novinari veterani ratnih žarišta. Među njima i John Burns, dopisnik „New York Timesa“, koji Sarajevo doživljava drukčije. „Tu navečer nema uobičajenih diskusija oko pitanja tko je kriv za ovaj rat, istog smo mišljenja, a to je atipično“. Uvjeti rada su također drukčiji. Dok su u kuvajtskom ratu novinari prebivali u hotelu, a vojska im je određivala informacije, u Sarajevu oni mogu relativno slobodno obavljati svoj posao. S razlikom dakako da im je tu glavni cenzor snajper u susjedstvu. Ophuls ne heroizira novinare, on ih simpatizira; ljudski su, solidariziraju se sa stanovništvom Sarajeva, dio su njega, iako privilegirani. Ironija i cinizam postaju i njihovi psihički obrambeni mehanizmi protiv straha i za preživljavanje.

Budući da film „Veillées d'armes“ nosi podnaslov „Novinarstvo“ u ratnim vremenima“, francuski redatelj Ophuls se posebiće u drugom dijelu iscrpno bavi pitanjem da li informacijska sredstva doprinose tome da svijet reče: dosta rata! „Izgleda da ne“, odgovara u jednom intervjuu, „neki misle još i danas da su bolje mogućnosti informiranja mogle prije zaustaviti Hitlerovo likvidiranje Židova. Danas imamo slike, i ništa se ne događa.“ Ophuls također ne taji da u menadžerima medijske industrije (koji k tome još i puno više zarađuju!) vidi kukavice, koji se ne usuđuju postaviti protiv javnog mnijenja i ekonomskog principa ponude i potražnje; i tako objašnjava kako nekakva sportska pobjeda neke nacionalne ekipe kao vijest postaje važnija od rata u Bosni.

Svoju dokumentaciju Marcel Ophuls tehnički nadopunjuje anegdotama i djelomice vrlo ironičnim kolažima – slikama, pjesmama ili ulomcima iz drugih filmova – a ta metoda čini četverosatni film živim i uopće izdržljivim. On tako na estetski vrlo dojmljiv način pojačava i svoju kritiku. Svoje intervjue sa srpskim vođama

kontrastira izjavama bosanskih političara. Bez izričitog komentiranja – izjave i slike govore same za sebe – daje odgovor na pitanje tko snosi odgovornost za ovaj rat: rat vodi Srbija u savezu sa svojim srpskim vođama u Hrvatskoj i Bosni.

Marcel Ophuls, sin redatelja Maxa Ophulsa, nije htio dati neki cjelokupni pregled zbivanja ili povijesni prikaz razloga i uzroka rata. Prvotni cilj filma je medijska kritika, dakle davanje predodžbe kako jedni dolaze do svojih vijesti, a kako drugi ophode s njima. Tako gledajući novinari „se bore na dvije fronte“; da ne izgube svoju glavu u samom ratu, te da im se ne zloupotrijebi njihov rad.

Već prije petnaest godina Ophuls je zamislio napraviti dokumentarac o ratnom novinarstvu. Sada je to učinio pretežno na primjeru Sarajeva, gdje je od 1993. godine u tri navrata snimao: „i sve je ispalo puno tragičnije nego što sam li to zamišljao“, kaže 68-godišnji umjetnik. Budući da je svjetska premijera filma bila prošle godine na festivalu u Cannesu, prilog je na Berlinu išao izvan natječaja i prikazan je samo zadnjeg dana. Publika, par stotina gledatelja, je na film a i tijekom diskusije, dosta suzdržano reagirala. Film će se na njemačkom zvati „Der Abend vor der Schlacht – Geschichte des Journalismus zu der Kriegszeit“, a predgovori za distribuciju filma po Njemačkoj još su u tijeku.

Nadi Markovica

PAŠKINA KARTULINA

Prašak za mršavljenje

Ko je reka da život u velegradu nema gušta. Ima, ima, samo triba znat guštat. Moj barba Ante je pravi meštar za to. Uvatija je u Njemačkoj penzijun, a sad zna se, od kantuna do kantuna i čeka da mu žena to isto uvati, a onda put Rvacke. Valjda će nas do tada i četnici ostavit na miru, pa će Ante opet Njencin afitavat sobe ka gospodin čovik. Nikad se ne zna, možda ga Njenci izaberu za svog turističkog ambasadora.

Ali žali mi se bidad, ne zna oće li sve to izdržat. Uvatila ga šijatika i reumatika, pa se sada jopet poteže po doturin. I dok je Ante na kontrolan idem ja obilazit njegove štacije. Par koraki od glavne kolodvorske štacije, malo tko ne svrati u butigu našeg NEDE VRDOLJAKA, jer bilo bi to užasno, kada si doša u Rim a ne vidiija

Papu. A Nedo je Imoćanin, pravi meštar svog zanata, ča bi rekli naši ljudi, trgovac od glave do pete.

Kod njega imaš kupit od igle, pa do kipa Majke Božje Bistričke. Prošle sam godine dobija novi stan pa mi je nekako bez svetih stvari ka pust. E baš sam za to doša kod Nede. E da me sad vidi Ante, odma bi bidadn pita: otkad to novinari viruju u Boga? Ajde, moj Ante, mislin se, ko ti više ne viruje u Boga, ali ja ti jopet iman svoju filozoviju. Mislin se, kad Njenci mogu na zidima držat slike pasi i mačak, ča ja onda ne bi drža svetu sliku. Tako mi je radila i baba, pa ne triban ni ja biti drugčiji. Ali to nije sve, meni je baba znala kad je grmilo pokrivati zrcala sa dekom. E, to baš neću i jopet iman zašto. Njenci su sva srića pametni ljudi pa imaju gromobrane na svakom koraku.

Ajme, dragi Bože, čuda. Iden ti onda ja u jednog dotura uzet nešto protiv gripe, kad ono tamo sritnem jednu našu finu gospoju Terezu.

A Tereza je Dalmatinka iz Makarske. Prava Makaranka, lipotica od glave do pete da ne može biti lipša. Ima lip posal. A znate s čin se bavi. Virovali ili ne, prodaje neki američki prašak za mršavljenje. E mislin se, fala dragom Bogu da je i mojim patnjam doša kraj. Iman priko sto kili pa ako me Tereza ne smršavi onda neće niko. Triba samo još viditi jesu li praški pravi ili krivi. Nikad se ne zna, da se nebi jadan upropastija, pokvarija štumak. Ali nije, Tereza kaže, za kratko vrime možeš smršavit i desetak kili. E moj Ante, di si ti bija kad nisi Terezu upozna.

Ne bi onda za svoju kilažu triba pit kvasinu.

Paško

Seks

I sedmi znanstveni doseg, prema ocjeni znanstvenog

urednika tjednika Time, odnosi se na nešto što bi se u nas vrlo teško moglo

uvrstiti u znanost. Naime, on upozorava sve koji se boje da su propustili nešto od onoga što Amerikanci smatraju zabavnim „smislom življenja“.

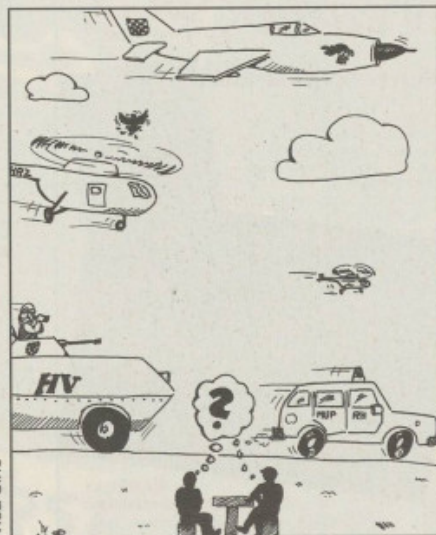
Većina znanstvenih istraživanja seksualnog ponašanja Amerikanaca pokazuje da nije istina kako oni, osobito samci, imaju mnogobrojne „divlje spolne pustolovine“. Većina je monogamna, vjenčani parovi „imaju najbolje i najučestalije“ spolne osnose; preljub je relativno neobičan i mnogo rjeđi no što se općenito misli! ■

Jelzin zabranjuje reklamiranje alkohola

Agencije su 20. veljače prenijele vijest da je ruski predsjednik Jelzin, koji je već poznat kao ljubitelj vodke, zabranio jednom odlukom reklamiranje alkohola i cigareta u medijima. To je obrazloženo ugrožavanjem zdravlja građana. FAZ bilježi da u Rusiji ima oko 36 milijuna pušača, gotovo jedna četvrtina stanovništva, koji dnevno popuše 25 milijuna kutija cigareta. Prema službenim podacima svaki stanovnik godišnje potroši 14 litara čistog alkohola. Zabrana će prije svega pogoditi zapadne proizvođače, budući da za ruske duhanske i alkoholne proizvode gotovo i nema reklama. Proizvodnja duhana i alkohola u tajnim pogonima opala je nakon početka reformi. ■

Zeichnung: Mester - Aus „Publik-Forum“, 2/95

Jugendtreffen in Kroatien

Datum susreta: **25.5. do 28.5.1995.**

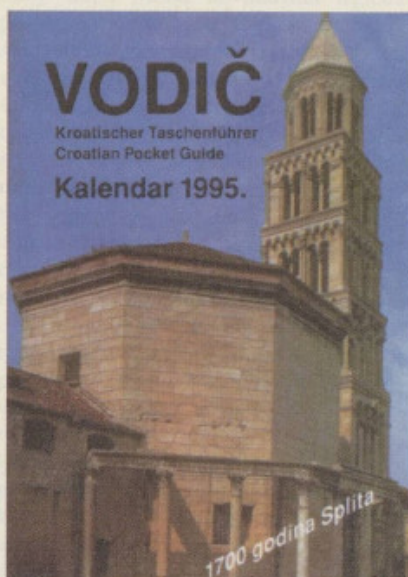
Mjesto susreta: **PULA, Duga Uvala, Brijuni...**

Smještaj za sve: **Apartmansko naselje „Duga Uvala“ ili hotel „Croatia“, Duga Uvala**

Pastoralni sastanak svećenika i suradnika 1995.

Pastoralni sastanak svećenika i njihovih suradnika iz europskih hrvatskih katoličkih misija održat će se u Bizovcu kod Osijeka, od 24. do 28.4. 1995. Tema sastanka je Hrvatska mladež u dijaspori.

NOVO: Ovih dana je u izdanju Hrvatskog naddušobrižničkog ureda iz tiska izašao **VODIČ** za 1995. U njemu se nalaze adrese, telefonski i telefaks brojevi hrvatskih katoličkih misija u Europi i svijetu, kao i važnije adrese domovinskih crkvenih ustanova i diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske... Nedavno je tiskano i novo izdanje pjesmarice i molitvenika „**Slavimo Boga**“, uz koji ide i Kantual s orguljskom pratnjom. Narudžbe: Hrvatski naddušobrižnički ured, An den Drei Steinen 42, D-60435 Frankfurt/M. Tel. 069/ 5410 46; fax.: 548 21 32.

SUSRET MLADIH U HRVATSKOJ

Polazak iz Njemačke :

Četvrtak 25. 5. – na blagdan Uzašašća (oni izdaleka mogu i ranije),

te dolazak u Dugu Uvalu istoga dana navečer oko 22 sata.

Petak, 26. 5. – Izlet brodom cijeli dan; posjet Brijunima i drugim mjestima.

Subota, 27.5.

a) Slobodno prijepodne, kupanje...

b) U 14.00 sati priredba i zajednički ručak

c) U 19.00 sati svečana misa u Areni, koju predvodi uzoriti kardinal i nadbiskup vrhbosanski Vinko Puljić

d) Nakon mise pop-rock koncert za mlade
Nedjelja, 28. 5. – zajednički susret u hotelu i razlaz poslije ručka.

Smještaj u hotelu (puni pansion: doručak, ručak, večera i boravak), u vremenu od četvrtka s večerom do nedjelje s ručkom, iznosi oko 120 DM po osobi. Hotel je zauzet, a svaka misija treba izravno rezervirati smještaj za svoje mlade i pratnju. Rezervaciju za mlade koji će sudjelovati na susretu voditelji misija mogu izvršiti telefonom na broj: 00385/52/553256 ili faksom, na broj: 00385/52/553159; osoba za kontakt je gđa Dragana Zec. ■

SUSRET MLADIH U FRANKFURTU

Susret mladih s područja Rajna Majna održava se 13. 5. 1995. u Frankfurtu – Nord-westadtu (Nordwestzentrum), Bürgerhaus, Walter-Möller-Platz 2, 60439 Frankfurt. Očekuje se zanimljiv i raznovrstan program, pop-rock koncert, te dolazak mladih iz Frankfurta i okolnih misija.

